

 MAŁOPOLSKA

Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce 2014

Małopolskie Obserwatorium
Rozwoju Regionalnego

Departament
Polityki Regionalnej

HANDEL ZAGRANICZNY w Polsce i Małopolsce 2014

Wydawca Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego
Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
30-552 Kraków, ul. Wielicka 72B
tel. (+48) 12 29 90 900, fax. (+48) 12 29 90 926
www.malopolskie.pl

Opracowanie Raport powstał w ramach projektu Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego

Autor Katarzyna Antończak-Świder

Redakcja Agnieszka Górniak

Projekt okładki Małgorzata Flis

Skład publikacji Oficyna Wydawnicza PEGAZ | www.epegaz.pl

ISBN 978-83-65325-05-1

W raporcie wykorzystano grafikę ze strony: www.canva.com

Publikacja bezpłatna Przy publikowaniu danych z opracowania prosimy o podanie źródła.

Publikacja dostępna jest także w wersji elektronicznej pod adresem:
www.obserwatorium.malopolska.pl

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

MAŁOPOLSKA

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020

Małopolska
Europejski Region Przedsiębiorczości 2016

European Entrepreneurship Region

Spis treści

SŁOWO WSTĘPNE	5
STRESZCZENIE	6
1. HANDEL ZAGRANICZNY W POLSCE I MAŁOPOLSCE	9
2. EKSPORT – ANALIZA REGIONALNA	11
2.1. Wartość eksportu w polskich województwach	11
2.2. Wskaźnik kontrybucji województw	11
2.3. Dynamika eksportu w województwach	12
2.4. Wartość eksportu <i>per capita</i> w województwach	13
2.5. Liczba eksporterów w województwach	14
3. IMPORT – ANALIZA REGIONALNA	15
3.1. Wartość importu w polskich województwach	15
3.2. Wskaźnik kontrybucji województw	15
3.3. Dynamika importu w województwach	16
3.4. Wartość importu <i>per capita</i> w województwach	17
3.5. Liczba importerów w województwach	18
4. STRUKTURA TOWAROWA EKSPORTU	19
4.1. Podział według PKD	19
4.2. Podział według nomenklatury scalonej	20
4.3. Poziom zaawansowania technologicznego eksportu	22
5. STRUKTURA TOWAROWA IMPORTU	24
6. KIERUNKI EKSPORTU	27
6.1. Wartość eksportu do najważniejszych partnerów handlowych	27
6.2. Najwyższe wzrosty i spadki eksportu	30
6.3. Rozkład terytorialny eksportu	32
7. INTENSYWNOŚĆ POWIĄZAŃ HANDLOWYCH POLSKICH REGIONÓW	33
7.1. Unia Europejska – EU28	33
7.2. „Stare” kraje Unii Europejskiej – EU15	34
7.3. Południowi „sąsiedzi” – Czechy, Słowacja i Węgry	34
7.4. Sąsiedzi ze wschodu – Rosja, Ukraina i Białoruś	35
7.4. Azja	36
7.5. Afryka	37
8. KIERUNKI IMPORTU	38
8.1. Wartość importu o najważniejszych krajów-partnerów handlowych	38
8.2. Najwyższe wzrosty i spadki importu	40
8.3. Rozkład terytorialny importu	42
9. SALDO HANDLU ZAGRANICZNEGO	43
10. PRODUKTY TOWAROWE MAŁOPOLSKI	47
11. TERYTORIALNA ANALIZA DLA MAŁOPOLSKI	49
12. NOTKA METODOLOGICZNA	51

ANEKS	52
1. Najważniejsze produkty w międzynarodowej wymianie handlowej w skali całego kraju.....	52
2. Udział małopolskiego eksportu i importu w wymianie handlowej Polski.....	54
3. Podział sektorów przetwórstwa przemysłowego ze względu na zaawansowanie technologiczne.....	55
SPIS TABEL	56
SPIS RYSUNKÓW	57

Słowo wstępne

Raport pokazuje sytuację w handlu zagranicznym w Polsce i Małopolsce w 2014 roku. Wiele informacji zawartych w publikacji dotyczy także pozostałych województw.

Raporty na temat handlu zagranicznego są przygotowywane w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Małopolskiego od 2007 roku (data wydania raportu). W latach 2011–2014 systematyczne analizy dotyczące wymiany międzynarodowej prowadziło Małopolskie Obserwatorium Gospodarki. W 2015 roku publikację przygotowało Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, które kontynuuje działalność Obserwatorium Gospodarki.

Prezentowane dane statystyczne dotyczące handlu zagranicznego w Polsce i Małopolsce pochodzą z Izby Celnej w Warszawie. Szczególna wartość raportu wynika z faktu, że zawiera on zestawienia w podziale na regiony, podczas gdy statystyka publiczna dostępna jest tylko na poziomie krajowym. Co jednak trzeba wyraźnie podkreślić, statystyka publiczna przeszacowuje dane z Izby, tak więc porównywanie wskaźników zawartych w niniejszej publikacji, z wyliczeniami urzędu statystycznego jest nieuprawnione.

W raporcie zamiennie używane są określenia: województwo małopolskie i Małopolska oraz województwo i region.

Streszczenie

Eksport i import w 2014 roku

- ✓ Zwiększyła się wartość eksportu i importu w stosunku do 2013 roku.
- ✓ Wartość dóbr i usług, które trafiły na eksport w 2014 roku wyniosła:
  - 7,8 mld euro z Małopolski, tj. o 3,7% więcej niż rok wcześniej,
  - 163,4 mld euro z Polski, tj. wzrost o 6,6%.
- ✓ Wartość dóbr i usług, które zostały sprowadzone z zagranicy wyniosła:
  - do Małopolski 8,3 mld euro, tj. wzrost o 3,2% w stosunku do 2013 roku,
  - do Polski 165,1 mld euro tj. wzrost o 6,8%.

Małopolska na tle Polski

- ✓ Dynamika wzrostu w Polsce (zarówno eksportu jak i importu) była wyższa niż w Małopolsce.
- ✓ Zmalał udział Małopolski w krajowej wymianie handlowej.
  - w eksporcie do poziomu 4,8% (tj. o 0,1 p.p. mniej niż przed rokiem),
  - w imporcie do poziomu 5,0% (spadek o 0,2 p.p.).
- ✓ Małopolska utrzymała 6. pozycję w kraju pod względem wielkości eksportu i importu. Pierwsze miejsce w obu zestawieniach zajęło województwo mazowieckie.
- ✓ W regionie silniej wzrósł eksport niż import. W kraju odwrotnie. W związku z tym:
  - w Małopolsce poprawiło się saldo wymiany zagranicznej. Import przewyższył eksport o 445 mln euro (w 2013: 500 mln euro)
  - w Polsce saldo się pogłębiło. Nadwyżka importu nad eksportem wyniosła: 1,7 mld euro (2013: 1,4 mld euro).
- ✓ Dynamika wzrostu eksportu i importu w Małopolsce była mniejsza niż w 2013 roku.

Zaangażowanie firm w handel zagraniczny

- ✓ W 2014 roku nastąpiła koncentracja firm zajmujących się eksportem.
  - w Polsce z 43 tys. w 2013 roku do 41 tys. w 2014 r.,
  - w Małopolsce z 3,5 tys. w 2013 roku do 3,2 tys. w 2014.
- ✓ W przypadku importu, zarówno w Polsce jak i Małopolsce, przybyło przedsiębiorstw sprawdzających towary i usługi z zagranicy:
  - w Polsce z 47 tys. w 2013 roku do 49 tys. w 2014 r.,
  - w Małopolsce z 3,8 tys. w 2013 roku do 4,1 tys. w 2014 r.
- ✓ W Małopolsce utrzymało się znaczne rozdrobnienie firm zajmujących się eksportem i importem. Przeciętna wartość, zarówno małopolskiego eksportu jak i importu, przypadająca na jedną firmę ukształtowała się znacznie poniżej średniej krajowej, tj.:
  - dla eksportu: 4,0 mln euro w kraju i 2,4 mln euro w regionie,
  - dla importu: 3,4 mln euro w kraju i 2,0 mln euro w województwie.

Branże kluczowe dla wymiany zagranicznej w kraju i regionie

- ✓ Handel zagraniczny, podobnie jak w latach poprzednich, był zdominowany przez dwie sekcje (wg klasyfikacji PKD):
  - przetwórstwo przemysłowe (sekcja C),
  - handel hurtowy i detaliczny (sekcja G).

Przetwórstwo przemysłowe

- ✓ W 2014 roku udział Przetwórstwa przemysłowego wyniósł:
  - w eksporcie – 63,7% w skali kraju, 80,7% w skali regionu,
  - w imporcie – 50,1% w Polsce, 51,8% w Małopolsce.
- ✓ W porównaniu do roku 2013 zwiększyła się wartość Przetwórstwa przemysłowego trafiającego na:
  - eksport: w Polsce o 4%, w Małopolsce o 3%,
  - import: w Polsce o 4%, w Małopolsce o 3%.
- ✓ Saldo wymiany zagranicznej Przetwórstwa przemysłowego było mocno dodatnie. Wartość eksportu przewyższyła wartość importu o:
  - 21,4 mld euro w Polsce,
  - 2 mld euro w regionie.
- ✓ Poziom zaawansowania technologicznego przemysłu, który trafił na zagraniczne rynki przedstawiał się następująco:
  - z Małopolski były eksportowane przede wszystkim produkty wysokich i średniowysokich technologii (stanowiące 52,2% eksportowanego z regionu przetwórstwa przemysłowego),
  - w skali Polski było wywożone przede wszystkim przetwórstwo przemysłowe niskich i średnioniskich technologii (udział 54,4%).

Handel hurtowy i detaliczny

- ✓ Udział handlu hurtowego i detalicznego w eksporcie był zdecydowanie mniejszy niż w imporcie. W 2014 roku wyniósł:
  - w eksporcie – 13,7% w skali kraju, 15,2% w skali regionu,
  - w imporcie – 33,0% w Polsce, 44,2% w Małopolsce.
- ✓ W porównaniu do 2013 roku zwiększyła się wartość handlu hurtowego i detalicznego trafiającego na:
  - eksport: w Polsce o 2%, w Małopolsce o 6%,
  - import: w Polsce o 7%, w Małopolsce o 1%.
- ✓ Saldo wymiany zagranicznej w handlu hurtowym i detalicznym było mocno ujemne. Wartość importu przewyższyła wartość eksportu o:
  - 32 mld euro w Polsce,
  - 2,5 mld euro w regionie.

Współpraca między kontynentami

- ✓ Wymiana zagraniczna odbywała się przede wszystkim z krajami europejskimi.
  - Eksport do krajów starego kontynentów stanowił: 88% ogółu eksportu z Polski i 90% eksportu z regionu,
  - Import z krajów europejskich stanowił: 84% ogółu importu do Polski i 88% importu do Małopolski.
- ✓ W 2014 roku dodatnie saldo wymiany (w Polsce i regionie) odnotowano w kontaktach handlowych z: Afryką, Ameryką Północną, Ameryką Środkową, Australią i Oceanią, Antarktydą.
- ✓ Ujemne saldo wymiany, zarówno w Polsce, jak i Małopolsce, odnotowano w kontaktach z Azją.
- ✓ W Małopolsce ujemne saldo odnotowano w kontaktach z Europą (w skali kraju bilans był dodatni).
- ✓ W Polsce ujemnym bilansem zakończyła się współpraca z Ameryką Południową (w regionie saldo było dodatnie).

Najważniejszy partner – Niemcy

- ✓ Na pozycji najważniejszego partnera handlowego umocnili się Niemcy. W porównaniu do 2013 roku:
  - wzrosła wartość eksportu: o 11,5% z Polski, o 5,5% z Małopolski,
  - wzrosła wartość importu: o 9,3% do Polski, o 2,5% do Małopolski,

- zwiększył się udział Niemiec w eksporcie: o 1,1 p.p. z Polski (do poziomu 26,1%), o 0,4 p.p. z Małopolski (do poziomu 24,7%),
  - zwiększył się udział Niemiec w krajowym imporcie: o 0,6 p.p. (do poziomu 26,8%). Udział w regionalnym imporcie nieznacznie spadł – o 0,2 p.p. (do poziomu 26,5%).
- ✓ W 2014 roku odnotowano ujemne saldo wymiany handlowej z Niemcami.

Współpraca ze wschodnimi sąsiadami

- ✓ Pogorszyła się współpraca ze wschodnimi sąsiadami: Rosją, Ukrainą i Białorusią. W stosunku do 2013 roku:
- zmniejszyła się wartość eksportu,
  - zmniejszyła się wartość importu z Rosji i Białorusi. Import z Ukrainy, w skali Polski, pozostał na niezmiennym poziomie, w regionie wzrósł o 14%.

Zaangażowanie powiatów w handel zagraniczny

- ✓ W Małopolsce, w handel zagraniczny angażowały się przede wszystkim firmy z Krakowa (generując: 35% regionalnego eksportu i 52% importu). Poza tym, znaczącą rolę odegrały jeszcze dwa powiaty: wielicki i krakowski. Pozostałe były zdecydowanie mniej obecne na zagranicznych rynkach.

1. Handel zagraniczny w Polsce i Małopolsce

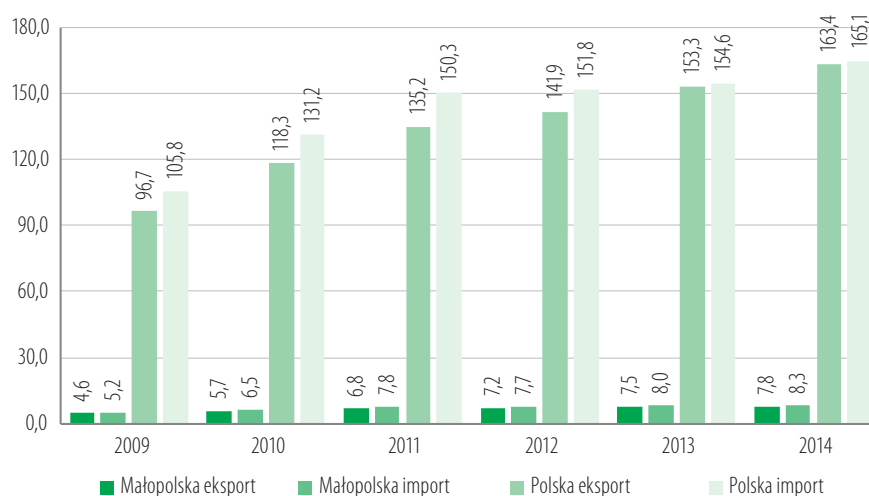
Coraz więcej wywozimy. Coraz więcej przywozimy

Wymiana handlowa stanowi ważną część gospodarki krajowej. Widoczny w ostatnich latach rozwój to m.in. efekt coraz silniejszej aktywności firm na zagranicznych rynkach. W latach 2012 i 2013 dynamika produktu krajowego brutto nie była zbyt wysoka (średnioroczny wzrost w tym okresie wyniósł 1,7%), co jednak ważne, pozostawała dodatnia. W 2014 roku tempo wzrostu PKB przyspieszyło do 3,4%¹.

Wymiana handlowa w Małopolsce, ogólnie rzecz biorąc, przebiega według podobnych schematów, jak przeciętnie w kraju:

- › po pierwsze, co roku zwiększa się wartość dóbr i usług, które są wysyłane zagranicę. Pomiędzy 2013 a 2014 rokiem eksport wzrósł o ponad 10,1 mld euro (6,6%) w Polsce. Ujmując obrazowo: to tak jakby przybył jeszcze jeden region w kraju, eksportujący na skalę większą niż Małopolska. W województwie eksport wzrósł w tym samym okresie o 282 mln zł (3,7%);
- › po drugie, równocześnie, zwiększa się wartość dóbr i usług, które są sprowadzane z innych krajów. W 2014 na polski rynek trafiły towary i usługi wartości większej niż w 2013 roku o 10,5 mld euro. Tak, więc import w kraju wzrósł bardziej niż eksport. W Małopolsce przeciwnie: wartość sprowadzonych dóbr była większa niż przed rokiem o 257 mln euro, co oznacza, że eksport wzrósł bardziej niż import;
- › po trzecie, wartość towarów i usług importowanych cały czas przewyższa wartość towarów i usług eksportowanych. Saldo wymiany zagranicznej w Polsce wyniosło w 2014 roku -1,7 mld euro (podczas gdy w 2013 roku było to -1,3 mld euro), w Małopolsce -445 mln euro (2013: - 471 mln euro);
- › po czwarte, dynamika zmian w wymianie handlowej znacznie zmalała po 2011 roku. W 2011 r. wartość eksportu i importu wzrosła w stosunku do roku 2010 o 20% w przypadku Małopolski i 14% w przypadku Polski. W trzech kolejnych latach (2012–2014) zmiany rok do roku nie przekroczyły już 8%.

Rysunek 1. Wartość eksportu i importu w Polsce i Małopolsce w latach 2009–2014 (w mld euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

¹ Por. Raport o stanie gospodarki 2015, Ministerstwo Energii, dostępny: <http://www.mg.gov.pl/Analizy+i+prognozy/Sytuacja+gospodarcza+Polski> (dostęp: 22.01.2016)

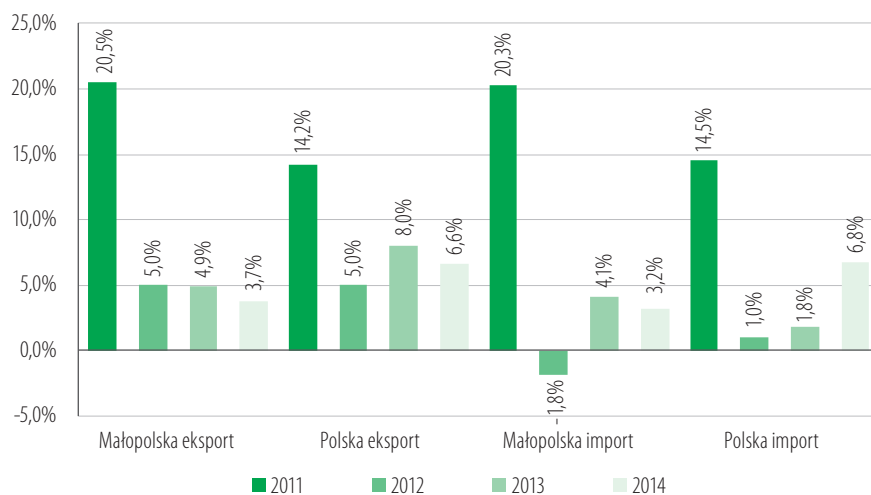
Rozwój eksportu w województwie stopniowo słabnie, podczas gdy w Polsce ma charakter mocno zmienny tj. wzrosty dynamiki przeplatają się ze spadkami.

Pod względem importu, to w województwie widać wahania dynamiki (od ujemnego wskaźnika, poprzez wyraźny wzrost do kolejnego spadku wartości). W kraju natomiast od 2012 roku odnotowuje się wzrostową dynamikę.

Podsumowując 2014 rok należy stwierdzić, że:

- › eksport w Małopolsce rozwijał się szybciej niż import. W skali kraju miała miejsce tendencja odwrotna,
- › zarówno import jak i eksport rozwijał się w regionie wolniej niż rok wcześniej,
- › zarówno import jak i eksport rozwijał się w Małopolsce wolniej niż średnio w Polsce.

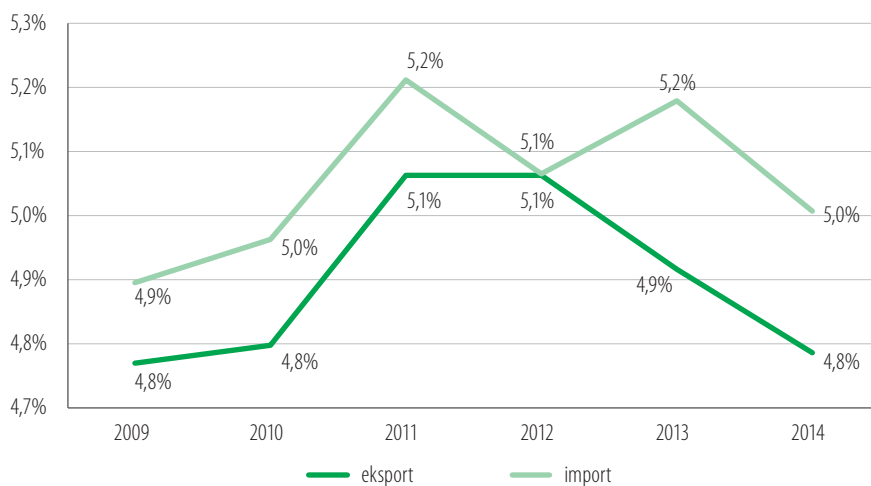
Rysunek 2. Dynamika wartości eksportu i importu – Polska i Małopolska lata 2011–2014 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Wkład województwa w wymianę handlową Polski od sześciu lat oscyluje w okolicach 5%. W 2014 roku, w efekcie szybszego rozwoju wymiany w kraju, niż w Małopolsce, udział zarówno w imporcie jak i eksporcie spadł. W przypadku eksportu jest to kontynuacja spadkowego trendu obserwowanego od 2012 roku. Udział małopolskiego importu i eksportu w 2014 roku powrócił do poziomu z 2010 roku.

Rysunek 3. Udział Małopolski w eksporcie i imporcie krajowym w latach 2009–2014 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

2. Eksport – analiza regionalna

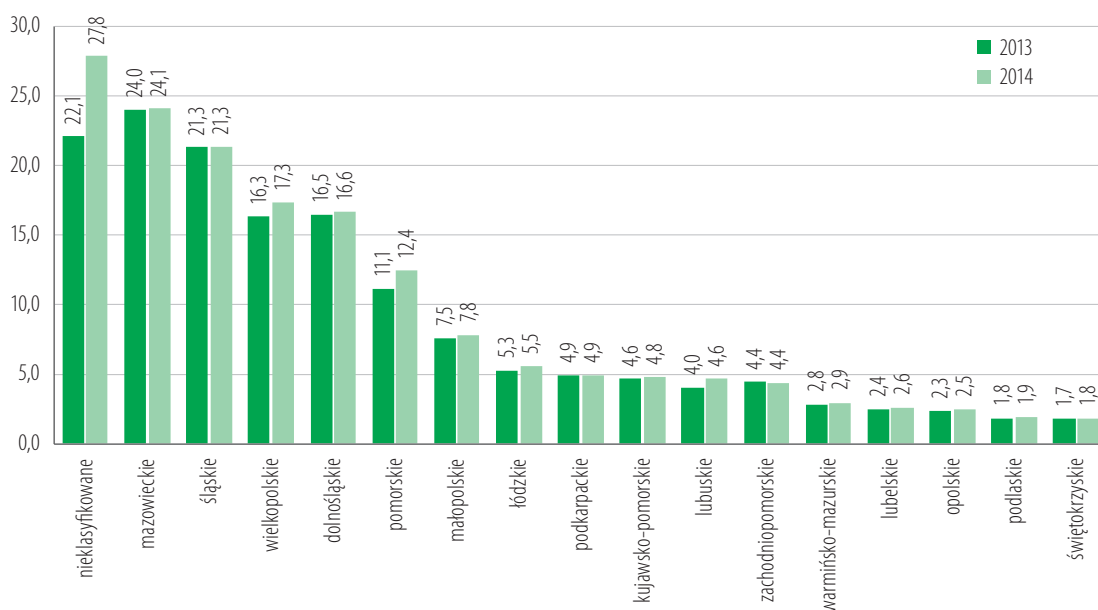
2.1. Wartość eksportu w polskich województwach

Małopolska zawodnikiem „wagi średniej”

Małopolska nie należy do pierwszej ligi eksporterów. Plasuje się w środku stawki województw z ciężeniem w kierunku liderów.

W 2014 roku eksport towarów i usług z Małopolski osiągnął wartość 7,8 mld euro i był o 282 mln większy niż rok wcześniej. Z takim wynikiem Małopolska utrzymała 6. pozycję w kraju. Na tle wszystkich regionów ponownie wyróżniały się województwa mazowieckie oraz śląskie, w których to wartość eksportu zarówno w 2013 roku jak i 2014 roku przekroczyła 20 mld euro. Tym samym skala eksportu była ok. trzy razy wyższa niż w Małopolsce i 13 razy niż w województwie podlaskim czy świętokrzyskim, które to odnotowały najmniejszą wartość eksportu w Polsce – poniżej 2 mld euro.

Rysunek 4. Wartość eksportu polskich województw w latach 2013–2014 (w mld euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

2.2. Wskaźnik kontrybucji województw

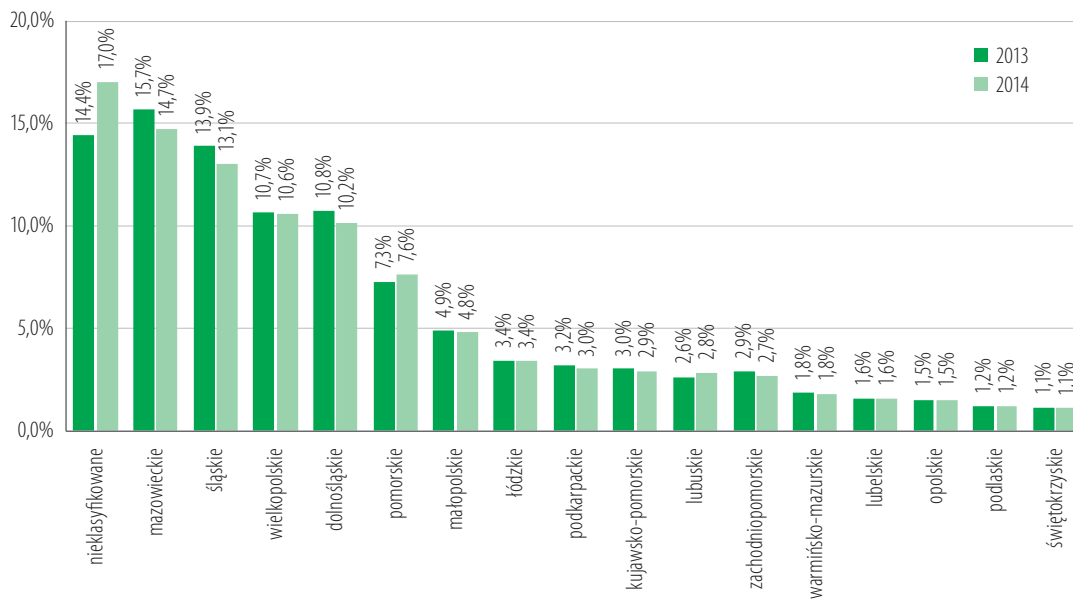
Eksport przekraczający wartość 20 mld euro w województwach mazowieckim i śląskim sprawił, że tylko te dwa regiony odpowiadają za ponad 1/4 całego eksportu krajowego, jaki miał miejsce w 2014 roku. Poza tym spory udział miały także województwa wielkopolskie i dolnośląskie (na poziomie powyżej 10%). Pozostałe regiony miały zdecydowanie mniejszy wkład – Małopolska rzędu 4,8%.

Porównując sytuację z 2013 rokiem, w 2014 w większości województw zaszły niewielkie zmiany. Nieznacznie wzrósł udział województw: lubuskiego, lubelskiego, opolskiego i pomorskiego. W pozostałych województwach, w tym w Małopolsce, udział w krajowym eksporcie się zmniejszył. Trzeba tutaj jednak zaznaczyć, że rzeczywisty udział województw w krajowym eksporcie jest najprawdopodobniej wyższy ze względu na występowanie eksportu

nieprzypisywanego do konkretnego regionu². Kolejny rok z rządu wzrósł udział kategorii „nieklasyfikowane” (z 14,4% w 2013 r. do poziomu 17% w 2014 r.), stając się najsilniejszą „jednostką terytorialną”.

Rysunek 5. Udział województw w generowaniu krajowego eksportu w latach 2013–2014 (w %)

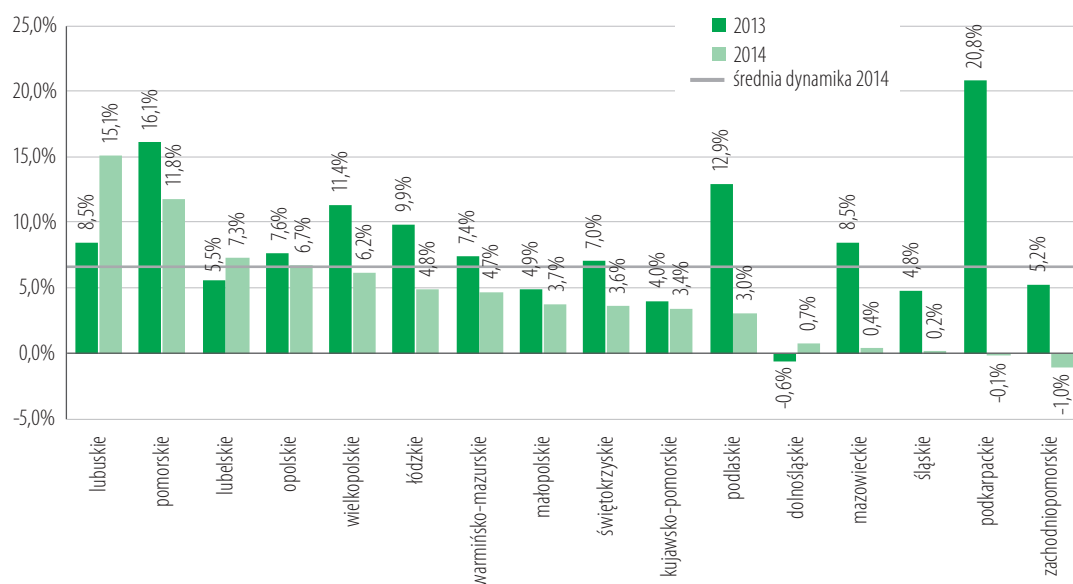

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

2.3. Dynamika eksportu w województwach

Tempo wzrostu osłabło

Rysunek 6. Dynamika wartości eksportu polskich województw w latach 2013–2014 (w %)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

² Brak informacji o województwie jest wynikiem aktywności zagranicznej firm działających w Polsce na poziomie ponadregionalnym. Ponieważ nie można ustalić, jaka część tego eksportu przypada firmom w danym województwie, powiększa się niepewność, co do faktycznego udziału województwa w polskim handlu zagranicznym. Uzasadnione jest przypuszczenie, że wartość eksportu w konkretnych regionach jest zanizona.

W 2014 roku wartość eksportu w Polsce wzrosła o 6,6% w stosunku do 2013. Największy przyrost (powyżej wartości średniej dla kraju) odnotowano w województwach: lubuskim, pomorskim, lubelskim oraz opolskim. Zmniejszyła się natomiast wartość eksportowanych dóbr i usług z województw: zachodniopomorskiego i podkarpackiego.

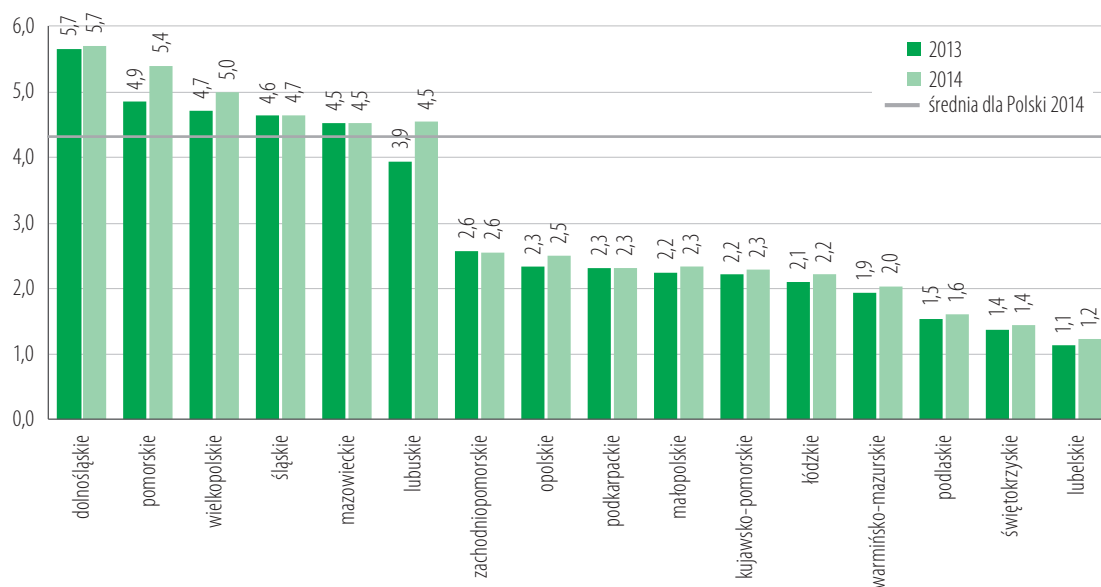
W większości województw osłabła dynamika eksportu. Największy spadek miał miejsce w województwie podkarpackim (gdzie w latach 2012–13 eksport wzrósł o ponad 20%, a pomiędzy 2013 i 2014 przyjął wartość ujemną), podlaskim (spadek dynamiki o 10 p.p.), mazowieckim (dynamika mniejsza o 8 p.p.). Również w województwie małopolskim osłabło tempo rozwoju, jednakże w znacznie mniejszym stopniu, bo o 1 p.p. Wzrostową dynamikę odnotowały trzy województwa: lubuskie (wzrost o 6 p.p.), lubelskie (o 2 p.p.) i dolnośląskie (o 1 p.p.).

2.4. Wartość eksportu *per capita* w województwach

Duży eksportuje więcej ale...

Patrząc na województwa z punktu widzenia wielkości ich zaludnienia zmienia się obraz eksportu. Największe regiony jak Mazowsze czy Śląsk tracą pozycję lidera na rzecz województwa dolnośląskiego, gdzie odnotowano najwyższą wartość eksportu (5,7 tys. euro) w przeliczeniu na jednego mieszkańca w 2014 roku. Powyżej średniej dla kraju, która w 2014 roku wyniosła (4,2 tys. euro) znalazło się jeszcze 5 województw: pomorskie, wielkopolskie, wymienione wcześniej śląskie i mazowieckie, a także jedno z najmniejszych województw w kraju, czyli woj. lubuskie³. Pozostałe regiony zdecydowanie odstają od czołówki, osiągając wartość *per capita* ponad dwa razy mniejszą niż lider zestawienia. Jeśli chodzi o Małopolskę to pod względem liczby ludności jest jednym z większych województw⁴. Nie ma to jednak przełożenia na skalę eksportu. Biorąc pod uwagę wartość eksportu *per capita* znalazła się na 9. pozycji, w gronie znacznie mniejszych województw, które odnotowały podobną wartość tj. ok. 2 tys. euro na mieszkańca.

Rysunek 7. Wartość eksportu *per capita* w polskich regionach w latach 2013–2014 (w tys. euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

³ Lubuskie z liczbą mieszkańców 1 020 307 w 2014 roku znajduje się na przedostatniej pozycji pod względem wielkości województw.

⁴ Małopolska z liczbą mieszkańców 3 368 336 w 2014 roku znalazła się na 4 miejscu pod względem wielkości województw.

2.5. Liczba eksporterów w województwach

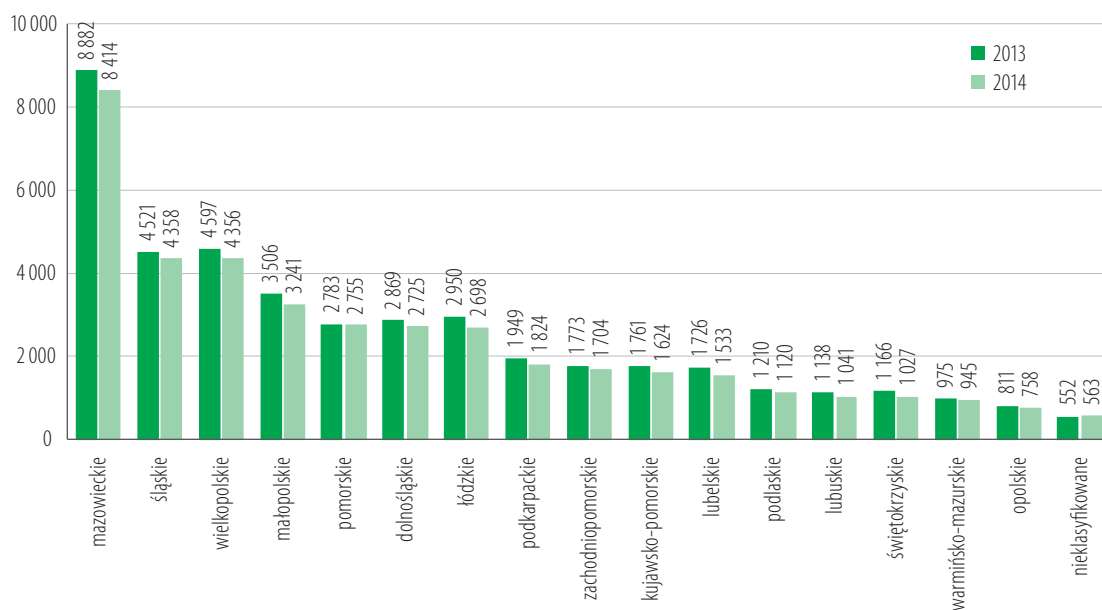
W Polsce konsolidacja, w Małopolsce rozdrobnienie eksporterów

W 2014 roku działało w Polsce 40 686 firm, które zajmowały się eksportem dóbr i usług, najwięcej w województwie: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim. W porównaniu z poprzednim rokiem zmniejszył się liczbą podmiotów o 2 483. Spadek dotknął wszystkie województwa. Biorąc pod uwagę, że niemal w całej Polsce zwiększyła się wartość eksportu, oznacza to, że działalność na zagranicznych rynkach koncentruje się w rękach dużych przedsiębiorstw. Jeszcze w 2013 roku na jedno przedsiębiorstwo przypadał eksport o wartości 3,6 mln euro. W 2014 roku było to już 4,0 mln euro.

Największa koncentracja eksportu wystąpiła na Dolnym Śląsku (na jedną firmę w 2014 roku przypadał eksport rzędu 6,1 mln euro), a następnie w województwie śląskim, pomorskim i lubuskim (ponad 4 mln euro). Małopolska należy do województw o znacznym rozdrobnieniu przedsiębiorstw zajmujących się eksportem. W 2014 roku towary zagranicę wysyłało 3 241 podmiotów (4. wynik w kraju), ale średnia wartość wyniosła tylko 2,4 mln euro (12 miejsce w rankingu regionów). Niższą średnią niż w Małopolsce odnotowano w czterech województwach: łódzkim, świętokrzyskim, lubelskim, podlaskim.

Warto jeszcze zauważyć, że najwyższą wartość eksportu odnotowały przedsiębiorstwa nie przypisane do żadnego województwa. Średnia wartość wywozu przypadająca na jedną nieklasyfikowaną firmę wyniosła aż 49,5 mln euro. Oznacza to, że średnie wyniki dla poszczególnych województw są niedoszacowane.

Rysunek 8. Liczba firm eksportujących w województwach w latach 2013–2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

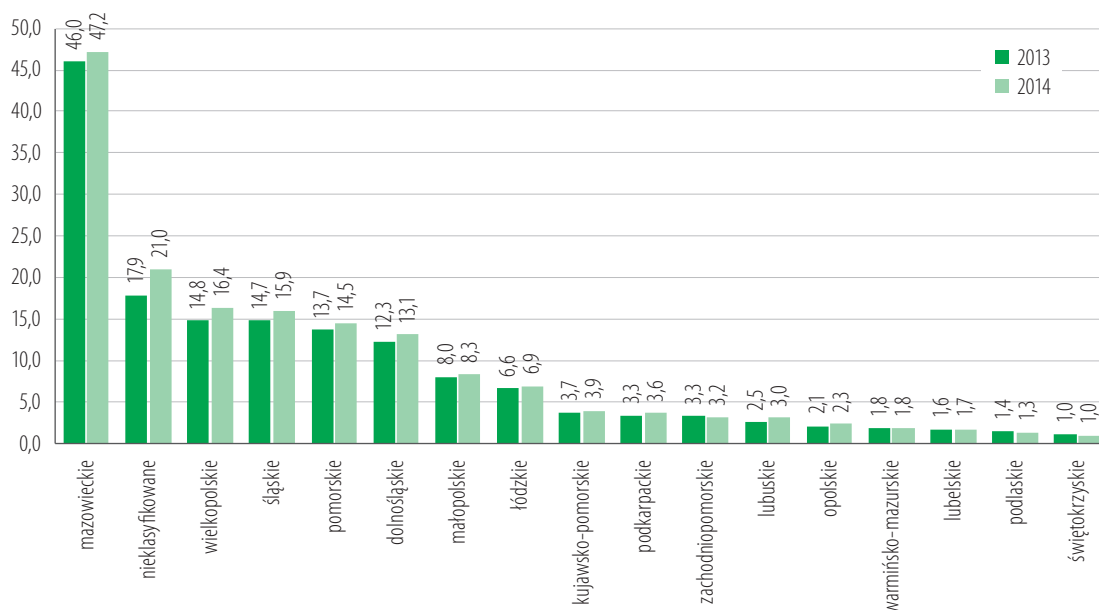
3. Import – analiza regionalna

3.1. Wartość importu w polskich województwach

Mazowsze samotnym liderem importu

W całym kraju, w 2014 roku sprowadzono z zagranicy towary i usługi o wartości 165,1 mld euro (o 10,5 mld więcej niż przed rokiem). Z tego do Małopolski o wartości 8,3 mld euro, co pozwoliło utrzymać 6. pozycję w Polsce. Zdecydowanym liderem pozostało województwo mazowieckie, w którym import osiągnął wartość 47,2 mld euro w 2014 roku tj. o niemal trzy razy większą niż w drugim z kolei województwie wielkopolskim; o niemal 6 razy większą niż w Małopolsce i czterdzieści sześć razy większą niż w zamykającym zestawienie województwie świętokrzyskim.

Rysunek 9. Wartość importu polskich województw w latach 2013–2014 (w mld euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Podobnie jak w przypadku eksportu, wzrosła wartość importu nieprzyporządkowanego do żadnego regionu. Warto jeszcze raz podkreślić, że taka sytuacja obniża wartość importu do poszczególnych województw i utrudnia określenie całkowitej skali importu w regionach.

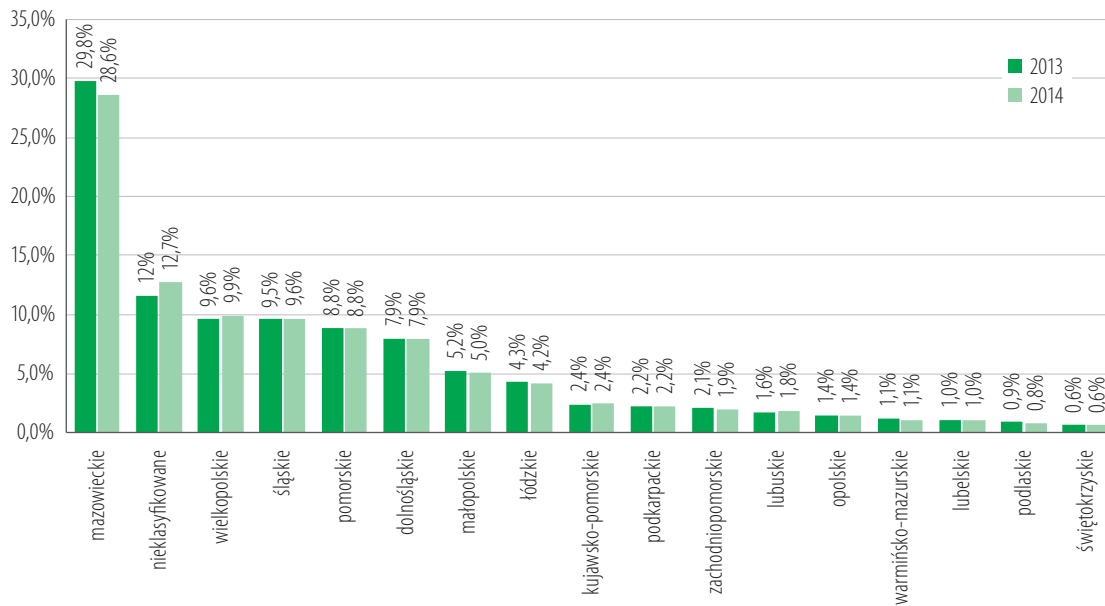
3.2. Wskaźnik kontrybucji województw

Stabilny udział województw w krajowym imporcie

Wkład poszczególnych województw w krajowy import uległ jedynie niewielkim zmianom. Największy spadek w stosunku do 2013 roku zanotowano w województwie mazowieckim – o 1,2 p.p. Nie zmieniło to jednak w żaden sposób sytuacji województwa na pozycji samotnego lidera. Na mazowiecki rynek trafiło 28,6% ogółu towarów i usług sprowadzonych do Polski. W pozostałych regionach spadki i wzrosty wahały się w przedziale od -0,2 p.p. do +0,4 p.p. W Małopolsce udział w krajowym imporcie był mniejszy o 0,2 p.p. względem 2013 roku.

Rysunek 10. Udział importu do polskich województw w ogóle przywozu w latach 2013–2014 (w %)

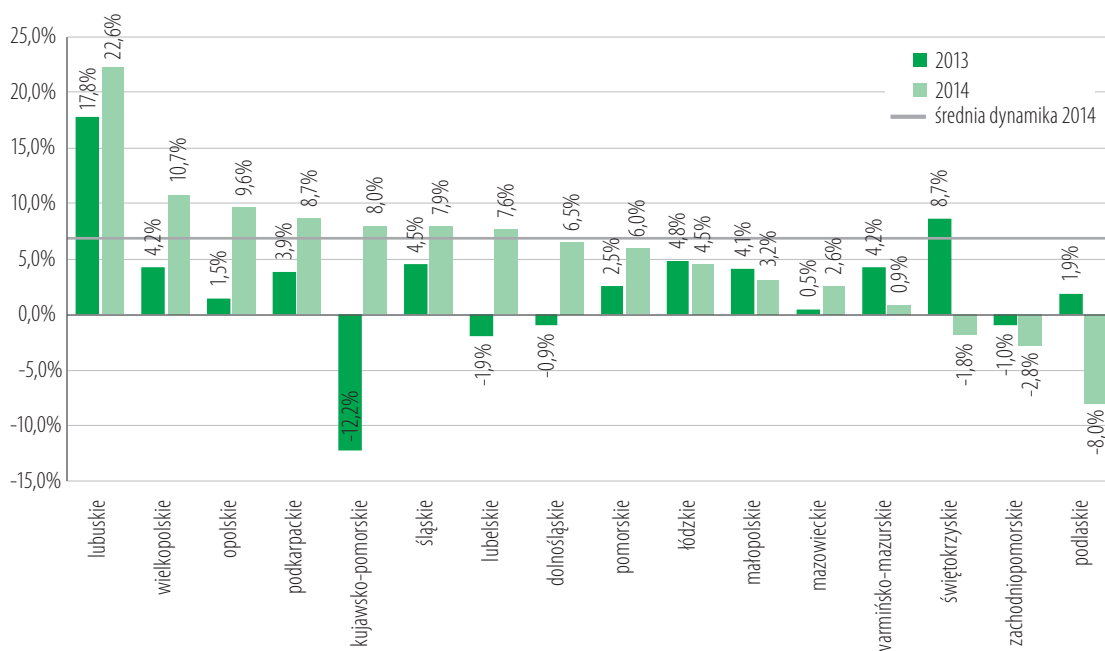

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

3.3. Dynamika importu w województwach

Wartość importu w Polsce wzrosła o 6,8% pomiędzy 2013 i 2014 rokiem. Największy wzrost, i to drugi rok z rzędu, odnotowano w województwie lubuskim (o 22,6%). Ponadto, znaczący wzrost (powyżej średniej) miał miejsce w 6 województwach: wielkopolskim, opolskim, podkarpackim, kujawsko-pomorskim, śląskim i lubelskim. W 3 województwach zmniejszyła się wartość importowanych dóbr i usług w stosunku do 2013 roku (podlaskim, zachodniopomorskim i świętokrzyskim).

Rysunek 11. Dynamika importu polskich województw w latach 2013–2014 (w %)

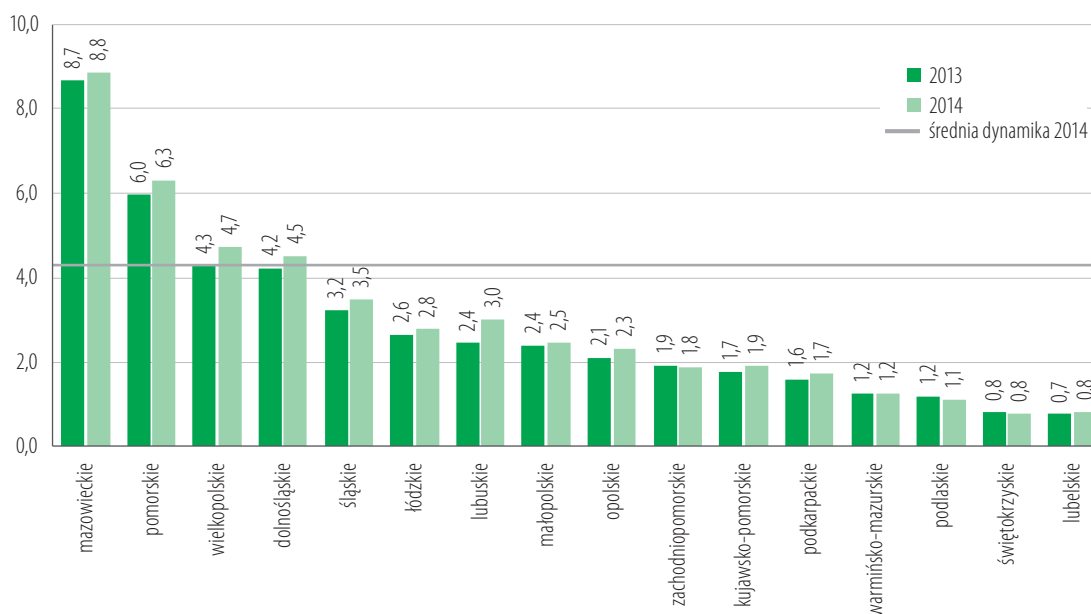
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Spadek wartości sprawdzanych towarów i usług przeważnie nie stanowi stałego trendu, a jest wydarzeniem incydentalnym (rok przed wystąpieniem spadku, lub rok po nim odnotowuje się wzrost wartości importu). Wyjątek stanowi województwo zachodniopomorskie, gdzie wartość importu regularnie maleje od 2012 r. W Małopolsce kolejny rok z rzędu zwiększyła się wartość sprawdzanych dóbr i usług. Jednakże dynamika wzrostu była słabsza niż rok wcześniej jak również średnio w kraju.

3.4. Wartość importu *per capita* w województwach

Zwiększa się wartość importowanych dóbr i jednocześnie zmniejsza się liczba mieszkańców Polski⁵, nie dziwi, więc wzrost wartości importu *per capita*. W 2013 roku na jednego mieszkańca przypadał import w kwocie 4 tys. euro, w 2014 roku 4,3 tys. euro. Nie dziwi również, że przy tak dominującej pozycji województwa mazowieckiego (niemal 30% całości krajowego importu) i w tym zestawieniu znalazło się ono na pierwszym miejscu – wielkość importu *per capita* na Mazowszu była dwa razy większa niż średnio w Polsce. Wartość powyżej przeciętnej odnotowano jeszcze w 3 województwach: pomorskim, wielkopolskim i dolnośląskim. W Małopolsce na jednego mieszkańca przypadał import rzędu 2,5 tys. euro, co pozwoliło utrzymać 8. pozycję wśród wszystkich województw. Jedynie w 3 województwach odnotowano mniejszą wartość importu *per capita* niż przed rokiem: podlaskim, zachodniopomorskim i świętokrzyskim. We wszystkich wymienionych regionach w 2014 roku zmniejszyła się zarówno wartość importowanych dóbr i usług jak i liczba mieszkańców. Tym samym spadek wartości importu był proporcjonalnie większy niż ubytek ludności.

Rysunek 12. Wartość importu *per capita* w polskich regionach w 2012 i 2013 roku (w tys. euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

⁵ Zmniejszenie liczby mieszkańców wynika z ujemnego salda migracji oraz zerowego przyrostu naturalnego. Jedynie w 3 województwach zwiększyła się liczba mieszkańców pomiędzy 2013 a 2014 rokiem tj. mazowieckim, pomorskim i małopolskim. Ogólnie rzecz biorąc liczba mieszkańców Polski tylko na przestrzeni tych dwóch lat zmniejszyła się o 17 057. Por. BDL, GUS.

3.5. Liczba importerów w województwach

Coraz więcej firm zaangażowanych w import

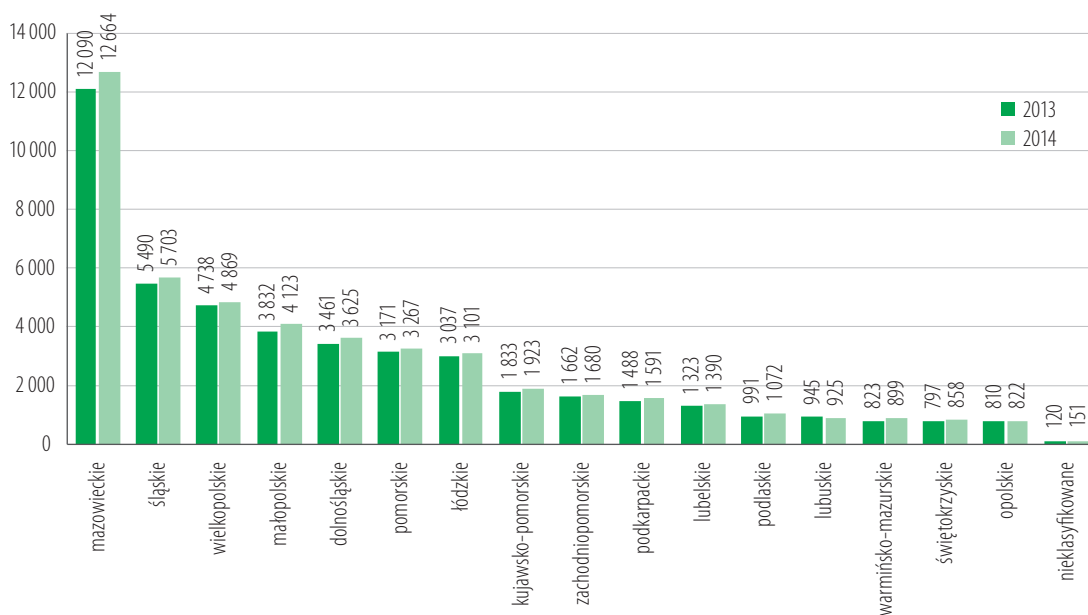
Działalność importową w 2014 roku prowadziło 48 663 firm w Polsce tj. o 4,4% więcej niż rok wcześniej. Warto zauważyć, że w przeciwieństwie do eksportu przybyło firm, które zajmują się sprowadzaniem dóbr i usług z zagranicy. Zwiększyła się również wartość importu w przeliczeniu na jedno przedsiębiorstwo: w 2013 roku wyniosła 3,3 mln euro, w 2014 roku 3,4 mln euro. Tak, więc z perspektywy kraju, większe zaangażowanie firm nie pociągnęło większego rozdrobnienia importu.

Najwięcej firm prowadzących działalność importową funkcjonowało, co naturalne ze względu na skalę zjawiska, na Mazowszu. Niemniej największa koncentracja wystąpiła w województwie pomorskim – na jedną firmę przypadł import rzędu 4,4 mln euro. W województwie mazowieckim, drugim z kolei pod względem stopnia koncentracji, 3,7 mln euro. Największe rozdrobnienie odnotowano w województwie świętokrzyskim, gdzie średnia wartość sprowadzonych dóbr i usług przez jedną firmę wyniosła 1,1 mln euro w 2014 roku.

Małopolska, podobnie jak w przypadku eksportu, charakteryzuje się znacznym rozdrobnieniem firm zajmujących się importem. W 2014 roku na jedno przedsiębiorstwo w województwie przypadł import wielkości 2,0 mln euro (11 pozycja w kraju). W 2013 roku przeciętna firma z regionu sprowadziła dobra i usług na kwotę 2,1 mln euro. Dane wskazują na znaczne rozdrobnienie, zatem na rynku pojawiają się nowi aktorzy, którzy parterów handlowych znajdują zagranicą. W 2014 roku funkcjonowało w Małopolsce ponad 4 tys. przedsiębiorstw sprowadzających dobra i usługi tj. o 291 więcej niż przed rokiem.

Na koniec trzeba dodać, że podobnie jak w przypadku eksportu, najwyższą średnią wartość importu odnotowały przedsiębiorstwa nie przypisane do konkretnego województwa (139,1 mln euro). Taka sytuacja może zniekształcać regionalny obraz wymiany handlowej.

Rysunek 13. Liczba firm importujących w województwach w latach 2013–2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

4. Struktura towarowa eksportu

4.1. Podział według PKD

Przetwórstwo przemysłowe siłą napędową eksportu

Z punktu widzenia PKD⁶ eksport zarówno w Polsce jak i w Małopolsce jest zdominowany przez dwie sekcje. Zdecydowanie najwięcej towarów i usług trafiających zagranicę to Przetwórstwo przemysłowe (sekcja C). Poza tym, ważną rolę w eksporcie odgrywa także Handel hurtowy i detaliczny (sekcja G).

W 2014 roku Przetwórstwo przemysłowe stanowiło 80,7% ogółu eksportu z Małopolski i 63,7% eksportu z Polski. W porównaniu do 2013 roku nastąpił niewielki spadek udziału tej sekcji – o 0,7 p.p. w Małopolsce i 1,7 p.p. w Polsce. W przypadku Handlu hurtowego i detalicznego w 2014 roku udział w regionalnym eksporcie wyniósł 15,2% (wzrost w stosunku do 2013 roku o 0,3 p.p.), podczas gdy w krajowym 14,9% (spadek w stosunku do 2013 o 0,7 p.p.). Pozostałe sekcje mają zdecydowanie mniejszy wkład w eksport – nie przekraczający 2% w województwie i 3% w Polsce⁷.

Tabela 1. Wartość eksportu Polski i Małopolski wg PKD w 2012 i 2013 roku (w mln euro)

Sekcja PKD 2007	Polska		Małopolska		Wskaźnik intensywności*	
	2013	2014	2013	2014	2013	2014
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	772,3	802,6	12,3	13,4	0,32	0,35
B. Górnictwo i wydobywanie	4 285,9	3 985,2	33,6	61,1	0,16	0,32
C. Przetwórstwo przemysłowe	99 806,8	10 4125,0	6 140,6	6 312,8	1,25	1,27
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami...	721,6	757,4	67,2	100,8	1,89	2,78
F. Budownictwo	420,9	453,1	16,4	22,9	0,79	1,06
G. Handel hurtowy i detaliczny...	22 030,5	22 432,2	1 123,3	1 190,0	1,04	1,11
H. Transport i gospodarka magazynowa	704,3	658,8	15,9	6,5	0,46	0,21
J. Informacja i komunikacja	360,1	349,8	35,8	26,9	2,02	1,61
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	83	99,1	3,3	3,5	0,82	0,74
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	712,9	672,3	61,6	44,6	1,76	1,39
N. Działalność w zakresie usług administrowania...	540,6	550,9	24,9	29,4	0,94	1,11
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	4	7,5	0,4	0,3	1,79	0,81
Inne (D,I,P,Q,S,K,O,U, Niesklasyfikowane)**	22 209,9	28 528,7	2,4	7,8	brak	brak

* Wskaźnik skonstruowano jako stosunek udziału danej branży w wartości eksportu danej sekcji w Polsce do ogólnego udziału eksportu Małopolski w eksporcie krajowym. Wartość powyżej 1 oznacza, że eksport w danej branży jest relatywnie dobrze rozwinięty w regionie, wskaźnik poniżej 1 – eksport ma relatywnie małe znaczenie.

** W kategorii inne ujęto niesklasyfikowane w sekcjach PKD rodzaje towarów i usług oraz sekcje PKD o niskiej wartości.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

⁶ Polska Klasyfikacja Działalności.

⁷ Pomijając kategorię inne, która w skali kraju stanowiła w 2014 roku 21,1% eksportu. W Małopolsce osiągnięta wartość 0,1%.

W Małopolsce większość sekcji odnotowała wzrost wartości eksportu w 2014 roku. Największy (pomijając kategorię inne) wystąpił w sekcji B (Górnictwo i wydobywanie) – 82%. Znaczący wzrost miał miejsce także w sekcjach E⁸, F i N odpowiednio o: 50%, 40% i 18%. Spadek wartości odnotowały 4 sekcje: H (o 59%), M (o 28%), R (o 27%) i J (o 25%). Najważniejsze z punktu widzenia eksportu sekcja C odnotowała wzrost rzędu 3% (w Polsce 4%). Natomiast sekcja G urosła o 6% (w Polsce o 2%).

Warto jeszcze zwrócić uwagę na wskaźnik intensywności, który w tym kontekście pokazuje sekcje odgrywające ponadprzeciętną rolę w regionalnym eksporcie. I tak w Małopolsce, silniej niż średnio w kraju, rozwinął się eksport w sekcji E (Dostawa wody i gospodarowanie ściekami), co jest konsekwencją dynamicznego wzrostu wartości eksportu. Stosunkowo silną pozycję eksportową w województwie utrzymały w 2014 roku sekcje J (Informacja i komunikacja) i M (Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna). Jednakże znaczący spadek wartości eksportu, jaki miał miejsce pomiędzy 2013 a 2014 rokiem w ww. sekcjach, spowodował również spadek wartości wskaźnika.

Silniejszą pozycją niż średnio w kraju wyróżniły się także dwie główne sekcje tj. C i G, a także sekcje F (Budownictwo) i N (Działalność w zakresie administrowania), które to w 2014 roku dynamicznie zyskały na wartości eksportu. W 2013 roku wyliczony dla nich wskaźnik intensywności przyjmował wartość poniżej 1, w 2014 przekroczył ten próg.

4.2. Podział według nomenklatury scalonej⁹

Przyglądając się szczegółowo towarom eksportowym (pomijając usługi – ze względu na konstrukcję klasyfikacji CN – por. przypis 9) widać, że zagranicę trafiają przede wszystkim Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny. Produkty te stanowią ok. 1/4 wszystkich wywożonych dóbr – zarówno w skali kraju jak i regionu, i udział ten rośnie. I tak, w 2014 roku, stosunku do 2013 roku, zwiększył się udział o 1,1 p.p. w Polsce i o 0,6 p.p. w województwie.

Duży wkład w eksport z Małopolski miały także w 2014 roku 3 kategorie towarów: Metale nieszlachetne; Sprzęt transportowy oraz Tworzywa sztuczne i wyroby. Pozostałe dobra stanowiły mniej niż 10% ogółu eksportowanych towarów z Małopolski.

⁸ Pełna nazwa Sekcji E: Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją.

⁹ Klasyfikacja, która pozwala przyjrzeć się dokładniej konkretnym grupom eksportowanych produktów, to tzw. nomenklatura scalona (Scalona Nomenklatura Towarowa Handlu Zagranicznego, ang. *Combined Nomenclature*, CN). Jest ona podstawowym elementem Wspólnej Taryfy Celnej. Przedstawienie analizy przy pomocy tej klasyfikacji pozwala przyjrzeć się dziedzinom, w których Polska i Małopolska mogą uzyskać istotne znaczenie na arenie międzynarodowej. Klasyfikacja CN w porównaniu z PKD ma tę przewagę, że na poziomie zagregowanym nie zostawia obszarów zupełnie niesklasyfikowanych. Jej wadą jest jednak ograniczenie się wyłącznie do obrotu towarów (wyłączenie sektora usług).

Tabela 2. Wartość eksportu towarów w Polsce i Małopolsce w 2014 roku (wg klasyfikacji CN, w mln euro)

Nazwa sekcji produktów	Polska			Małopolska			Wsk. intens.*
	2013	2014	% 2014	2013	2014	% 2014	
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	6 582,5	6 875,3	4,2%	227,0	273,3	3,5%	0,83
Produkty pochodzenia roślinnego	4 044,2	4 166,6	2,5%	126,3	108,9	1,4%	0,55
Tłuszcze i oleje	554,1	567,4	0,3%	11,9	6,7	0,1%	0,25
Przetwory spożywcze	9 010,6	9 920,1	6,1%	557,1	565,6	7,2%	1,19
Produkty mineralne	7 482,6	7 077,5	4,3%	278,6	288,8	3,7%	0,85
Produkty przemysłu chemicznego	10 698,0	11 440,9	7,0%	325,6	345,9	4,4%	0,63
Tworzywa sztuczne i wyroby	10 944,6	11 227,9	6,9%	910,6	923,0	11,8%	1,72
Skóry i wyroby	722,1	895,0	0,5%	53,5	54,1	0,7%	1,26
Drewno i wyroby z drewna	2 970,6	3 220,2	2,0%	172,2	165,5	2,1%	1,07
Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby	3 933,1	4 226,2	2,6%	200,2	220,2	2,8%	1,09
Materiały i wyroby włókiennicze	4 663,3	5 296,2	3,2%	70,7	72,8	0,9%	0,29
Obuwie, nakrycia głowy...	813,8	879,1	0,5%	27,5	28,2	0,4%	0,67
Wyroby z kamienia, ceramika, szkło	2 898,1	3 155,7	1,9%	187,2	185,8	2,4%	1,23
Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby	1 077,4	998,2	0,6%	19,8	29,9	0,4%	0,63
Metale nieszlachetne i wyroby	16 670,4	17 149,7	10,5%	1 159,6	1 222,7	15,6%	1,49
Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotech.	36 353,9	40 576,7	24,8%	1 937,0	2 053,0	26,3%	1,06
Sprzęt transportowy	22 460,4	22 676,6	13,9%	1 007,5	981,5	12,6%	0,90
Aparaty optyczne, fotograf. i pomiarowo-kontrolne	1 792,4	2 059,2	1,3%	94,0	94,1	1,2%	0,95
Broń i amunicja	31,3	50,3	0,0%	4,9	5,6	0,1%	2,31
Wyroby gotowe – meble, pref. budynków, zabawki	9 376,5	10 829,7	6,6%	165,7	191,7	2,5%	0,37
Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki	12,1	16,1	0,01%	0,5	0,6	0,01%	0,74
Brak kodu sekcji	182,7	117,7	0,07%	0,005	2,0	0,03%	0,36

* Wskaźnik skonstruowano jako stosunek udziału danej branży w wartości eksportu danej sekcji w Polsce do ogólnego udziału eksportu Małopolski w eksporcie krajowym. Wartość **powyżej 1** oznacza, że eksport w danej branży jest relatywnie dobrze rozwinięty w regionie, wskaźnik **poniżej 1** – eksport ma relatywnie małe znaczenie.

** W kategorii inne ujęto niesklasyfikowane w sekcjach PKD rodzaje towarów i usług oraz sekcje PKD o bardzo niskiej wartości.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

W przypadku większości dóbr, pomiędzy rokiem 2013 a 2014, nastąpił wzrost wartości eksportu. Największą dynamikę wzrostu widać w przypadku towarów mniej znaczących w całościowej skali eksportu tj. o 51% wzrósł eksport Perłę, kamieni szlachetnych, metali szlachetnych i wyrobów, o 20% Zwierząt żywych i produktów pochodzenia zwierzęcego, o 16% Mebli, pref. budynków, zabawek. W przypadku kluczowych produktów eksportowych tj. Maszyn i urządzeń, sprzętu elektrycznego i elektrotechnicznego wartość eksportu zwiększyła się o 6% (w Polsce o 11%).

W Małopolsce spadek wartości eksportu w 2014 roku dotyczył przede wszystkim produktów pochodzenia naturalnego. O 44% zmalał eksport tłuszczów i olejów, o 14% produktów pochodzenia roślinnego, o 4% produktów z drewna, o 1% wyrobów z kamienia, ceramiki i szkła. Poza tym o 3% zmalał eksport sprzętu transportowego.

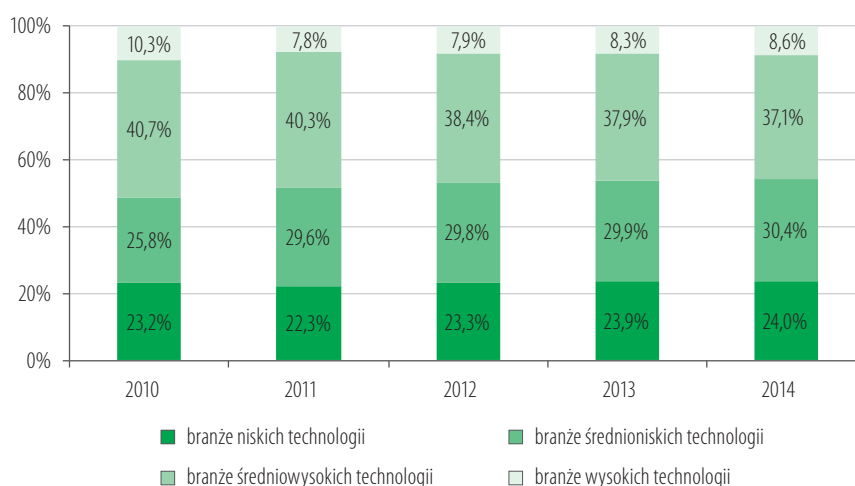
4.3. Poziom zaawansowania technologicznego eksportu

Małopolski przemysł eksportuje wysokie technologie

Przetwórstwo przemysłowe odgrywa dominującą rolę w eksporcie, zarówno na poziomie regionu, jak i kraju. Warto przyjrzeć się, jaki jest poziom zaawansowania technologicznego produktów trafiających na zagraniczne rynki. OECD¹⁰ wyróżnia 4 poziomy: przemysł wysokich, średniowysokich, średnioniskich oraz niskich technologii¹¹.

W skali Polski największą grupę eksportową stanowią wyroby średniowysokich technologii. Choć ich udział od 2010 roku maleje. Stopniowo wzrasta natomiast znaczenie branż niskich oraz średnioniskich technologii, które razem stanowiły w 2014 roku już ponad połowę krajowego eksportu (54,4%). Branże wysokich technologii odgrywają zdecydowanie mniejszą rolę. W 2011 roku nastąpił widoczny spadek udziału. Od tego roku, co prawda udział stopniowo wzrasta, aczkolwiek nie powrócił jeszcze do poziomu z 2010 roku.

Rysunek 14. Struktura wartościowa eksportu wyrobów przemysłu przetwórczego ze względu na stopień zaawansowania technicznego branży dla Polski w latach 2010–14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

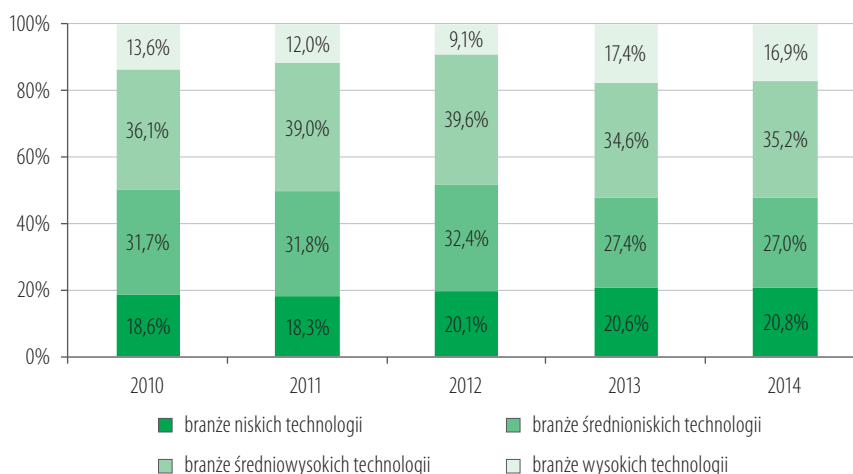
¹⁰ Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju; ang. *Organisation for Economic Co-operation and Development*

¹¹ Patrz: aneks nr 2

Generalnie, w Małopolsce dużo większe znaczenie mają branże wysokich technologii. W 2014 roku ich udział w eksporcie był niemal dwa razy większy niż średnio w kraju. Patrząc na zmiany w czasie zasadne wydaje się, aby analizować łącznie grupę średniowysokich i wysokich technologii. W latach, kiedy pierwsza rosła w siłę, druga malała (2010-2012 i 2014) i odwrotnie (2013 rok). Razem regularnie zwiększały swój udział w regionalnym eksporcie z 49,7% w 2010 roku do 52,2% w 2014 roku. Jednocześnie, od 2011 roku stopniowo zwiększał się udział wyrobów niskich technologii. W przypadku średnioniskich technologii do 2012 roku udział rósł, od 2013 roku widocznie maleje.

Rysunek 15. Struktura wartościowa eksportu wyrobów przemysłu przetwórczego ze względu na stopień zaawansowania technicznego dla Małopolski w latach 2010–14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

5. Struktura towarowa importu

Import zdominowany przez przemysł i handel

Import towarów i usług został zdominowany przez te same sekcje co eksport. Przy czym, w innych proporcjach: w przypadku importu widać mniejszą dominację sekcji C (Przetwórstwo przemysłowe) i większy udział sekcji G (Handel hurtowy i detaliczny).

W 2014 roku import towarów przynależnych do sekcji C stanowił 50,1% ogólnej wartości importu do Polski oraz 51,8% importu do Małopolski. W stosunku do 2013 roku udział nieznacznie zmalał: o 0,4 p.p. w kraju oraz 0,1 p.p. w regionie. Porównując do struktury eksportu widać zasadniczą różnicę – w 2014 roku eksport z sekcji C stanowił aż 80,7% ogółu eksportu z Małopolski i 63,7% z Polski.

Niewiele mniejszy udział w imporcie ma Handel hurtowy i detaliczny (sekcja G). W 2014 roku stanowił 44,2% ogółu wartości importu do województwa (spadek w stosunku do 2013 roku o 0,7 p.p.) oraz 33% do Polski (wzrost o 0,1 p.p.). Podczas gdy wkład sekcji w eksport wyniósł odpowiednio: 15,2% w Małopolsce i 16,6 w całym kraju.

Obie sekcje C i G odpowiadają za 96% ogółu importu do Małopolski (83% w skali kraju), jaki miał miejsce w 2014 roku. Pozostałe sekcje odegrały zdecydowanie mniejszą rolę. Żadna z nich nie przekroczyła udziału w regionalnym imporcie poziomu 1%.

Tabela 3. Wartość importu Polski i Małopolski wg PKD w 2012 i 2013 roku (w mln euro)

Sekcja PKD 2007	Polska		Małopolska	
	2013	2014	2013	2014
A. Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	330,2	308,7	10,5	10,8
B. Górnictwo i wydobywanie	474,6	608,6	27,1	47,4
C. Przetwórstwo przemysłowe	79 620,5	82 718,4	4 156,5	4 284,1
E. Dostawa wody; gospodarowanie ściekami...	219,3	296,0	26,2	25,2
F. Budownictwo	724,2	741,7	27,5	56,1
G. Handel hurtowy i detaliczny...	50 838,1	54 481,1	3 599,2	3 652,8
H. Transport i gospodarka magazynowa	1 117,5	1 269,2	18,3	19,7
J. Informacja i komunikacja	1 538,1	1 408,1	61,0	59,1
L. Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	73,8	129,6	6,3	5,1
M. Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	483,5	615,3	33,7	38,9
N. Działalność w zakresie usług administrowania...	516,3	620,3	27,5	29,4
R. Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	29,5	25,2	0,4	8,2
Inne * (D,I,K,O,P,Q,S, Niesklasyfikowane)	18 634,0	21 857,6	14,0	28,1

* W kategorii inne ujęto niesklasyfikowane w sekcjach PKD rodzaje towarów i usług oraz sekcje PKD o niskiej wartości.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Większość sekcji odnotowała wzrost wartości importu w 2014 roku. Największy przyrost (ponad dwukrotny) dotyczył sekcji R (Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją) oraz sekcji F (Budownictwo). Spadek wartości dotknął 3 sekcje: L (Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości – 18%), E (Dostawa wody; gospodarowanie ściekami... - 4%), oraz J (Informacja i komunikacja – 3%). W kluczowych dla Małopolski sekcjach C i G wystąpił niewielki wzrost wartości dóbr i usług, odpowiednio o 1 i 3%.

Z punktu widzenia klasyfikacji towarów (CN – por. przypis 9 str. 24) w 2014 roku największą wartość miały sprowadzone do Małopolski Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotechniczny oraz Metale nieszlachetne. W porównaniu do średniej krajowej, w regionie szczególne znaczenie odegrał import Produktów pochodzenia roślinnego (wskaźnik intensywności na poziomie 2,3), Metali nieszlachetnych (1,9) oraz Tłuszcz i olejów (1,7).

Tabela 4. Wartość importu towarów w Polsce i Małopolsce w 2014 roku (wg klasyfikacji CN w mln euro)

Sekcja PKD 2007	Polska			Małopolska		
	2013	2014	2014 (w %)	2013	2014	2014 (w %)
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	4 262,22	4 447,9	2,7%	266,63	249,2	3,0%
Produkty pochodzenia roślinnego	3 467,81	3 586,9	2,2%	407,36	422,9	5,1%
Tłuszcze i oleje	759,65	734,0	0,4%	65,91	62,0	0,7%
Przetwory spożywcze	5 592,86	6 010,0	3,6%	319,84	278,8	3,4%
Produkty mineralne	19 362,97	18 962,8	11,5%	920,81	833,0	10,1%
Produkty przemysłu chemicznego	15 349,02	16 351,3	9,9%	715,95	703,6	8,5%
Tworzywa sztuczne i wyroby	11 855,32	12 539,9	7,6%	551,62	556,8	6,7%
Skóry i wyroby	916,89	1 081,3	0,7%	71,79	62,8	0,8%
Drewno i wyroby z drewna	1 062,27	1 269,1	0,8%	44,51	50,2	0,6%
Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby	4 097,56	4 345,9	2,6%	285,99	324,7	3,9%
Materiały i wyroby włókiennicze	6 381,84	7 507,3	4,5%	269,84	269,2	3,3%
Obuwie, nakrycia głowy, ...	1 077,91	1 297,8	0,8%	63,21	75,9	0,9%
Wyroby z kamienia, ceramika, szkło	1 619,46	1 787,9	1,1%	114,47	119,2	1,4%
Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby	326,04	330,9	0,2%	14,94	18,4	0,2%
Metale nieszlachetne i wyroby	15 955,9	17 243,7	10,4%	1 544,91	1 558,9	18,9%
Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotech.	35 852,56	39 667,4	24,0%	1 364,61	1 597,8	19,3%
Sprzęt transportowy	16 675,83	17 493,0	10,6%	709,42	725,0	8,8%
Aparaty optyczne, fotograf. i pomiarowo-kontrolne	3 270,91	3 631,9	2,2%	147,21	186,3	2,3%
Broń i amunicja	81,72	92,1	0,1%	5,97	6,9	0,1%
Wyroby gotowe – meble, pref. budynków, zabawki	2 797,61	3 664,5	2,2%	123,19	161,1	1,9%
Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki	17,55	18,7	0,0%	0,19	1,5	0,0%
Brak kodu sekcji	3 815,82	3 015,5	1,8%	0,03	1,0	0,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

W stosunku do 2013 roku największy przyrost wartości sprowadzanych towarów odnotowano w przypadku Dzieł sztuki (6,5-krotny), Mebli, pref. budynków, zabawek (o 31%), a także Aparatów optycznych, fotograficznych i pomiarowo-kontrolnych. W dwóch głównych kategoriach importowanych dóbr wartość sprowadzonych towarów wzrosła: Maszyn i urządzeń o 17%, Metali nieszlachetnych o 1%. Trzecia ważna z punktu widzenia wartości importu kategoria tj. Produkty mineralne zmniejszyły wartość o 10%. Znaczący spadek (ponad 10%) dotknął ponad to: Przetwory spożywcze oraz Skóry i wyroby.

6. Kierunki eksportu

6.1. Wartość eksportu do najważniejszych partnerów handlowych

Eksport ukierunkowany na Niemcy

Dynamika polskiego eksportu, w decydującej mierze, zależy od ogólnosiwiatowych uwarunkowań koniunkturalnych, w tym przede wszystkim na rynkach głównych partnerów handlowych¹².

Najważniejszym odbiorcą towarów i usług eksportowanych z Polski są Niemcy. W 2014 roku Polska wysłała na rynek niemiecki dobra i usługi o wartości ponad 42 mld euro. Oznacza to, że ponad 1/4 ogółu krajowego eksportu trafiła do zachodniego sąsiada (wzrost udziału o 1,1 p.p. w stosunku do 2013 roku). Współpraca z pozostałymi krajami odbywa się w dużo mniejszej skali. Kolejni partnerzy czyli Czechy, Wielka Brytania i Francja miały w 2014 roku po ok. 6% udziału w krajowym eksporcie. Co jeszcze znamienne, polskie firmy prowadzi działalność eksportową przede wszystkim na terenie Europy. W zestawieniu 25 głównych partnerów znalazły się tylko dwa kraje spoza kontynentu – Stany Zjednoczone (z udziałem na poziomie 2,2%) oraz Chiny (1%).

W stosunku do 2013 roku wzrosła wartość eksportu do większości krajów, wymienionych na liście głównych partnerów. Największy wzrost odnotowano w przypadku Łotwy, Hiszpanii i Finlandii. Kolejny rok z rzędu widocznie zmniejszył się natomiast eksport do krajów Europy wschodniej: Rosji, Ukrainy i Białorusi. Niestabilna sytuacja polityczna nie sprzyjała wymianie handlowej w tych kierunkach. Poza tym znacząco zmniejszył się eksport do Norwegii oraz nieznacznie do Stanów Zjednoczonych.

Towary i usługi z Małopolski (podobnie jak z Polski) trafiają przede wszystkim na rynek niemiecki. Eksport do zachodniego sąsiada stanowił w 2014 roku 24,7% ogółu eksportu z regionu, tj. o 0,4 p.p. więcej niż przed rokiem. Wartość eksportu zwiększyła się o 5,5%, tym samym Niemcy umocniły się na pozycji głównego kontrahenta.

Ważnym partnerem eksportowym jest także południowy sąsiad, czyli Czechy, gdzie w 2014 roku małopolskie firmy wysłały towary i usługi o wartości ponad 700 mln euro, co stanowiło 9% ogółu eksportu z województwa. W pierwszej trójce znalazła się jeszcze Francja, z udziałem w regionalnym eksporcie na poziomie 6,9%.

Porównując z sytuacją w Polsce widać kilka różnic:

- › w Małopolsce na podium zabrakło Wielkiej Brytanii. Z udziałem na poziomie 5,6% zajęła 5. pozycję za Słowacją;
- › Małopolska ma więcej partnerów spoza Europy. Na liście 25 głównych krajów eksportowych znalazły się 4 kraje spoza kontynentu oprócz Stanów Zjednoczonych i Chiny także Indie i Brazylia;
- › w Małopolsce odnotowano większą dynamikę zmian w stosunku do 2013 roku. Dużym wzrostom, jak w przypadku m.in. Węgier, Łotwy, Hiszpanii, Danii, czy Finlandii, towarzyszyły znaczące spadki głównie w kierunku wschodnim (Litwie, Ukrainie, Rosji), ale także Austrii i Turcji, gdzie wartość eksportu zmniejszyła się o ponad 10%.

¹² Por. Raport o stanie gospodarki 2015, Ministerstwo Energii, dostępny: <http://www.mg.gov.pl/Analizy+i+prognozy/Sytuacja+gospodarcza+Polski> (dostęp: 22.01.2016)

Tabela 5. Wartość eksportu z Polski do 25 najważniejszych partnerów handlowych w 2013 i 2014 roku (w mln euro)

Lp.	Nazwa kraju	2013	2014	2014 (w %)	Wzrost/spadek
1	Niemcy	38 276,4	42 731,8	26,1%	11,6%
2	Czechy	9 410,6	10 497,4	6,4%	11,5%
3	Wielka Brytania	10 001,7	10 432,9	6,4%	4,3%
4	Francja	8 604,6	9 145,6	5,6%	6,3%
5	Włochy	6 626,2	7 440,4	4,6%	12,3%
6	Rosja	8 146,8	7 009,2	4,3%	-14,0%
7	Holandia	6 058,5	6 786,9	4,2%	12,0%
8	Szwecja	4 156,1	4 635,3	2,8%	11,5%
9	Węgry	3 899,8	4 304,6	2,6%	10,4%
10	Słowacja	3 987,7	4 081,9	2,5%	2,4%
11	Hiszpania	3 431,7	4 031,5	2,5%	17,5%
12	Belgia	3 377,5	3 673,5	2,2%	8,8%
13	USA	3 643,4	3 626,9	2,2%	-0,5%
14	Ukraina	4 307,3	3 140,6	1,9%	-27,1%
15	Norwegia	3 079,3	2 780,6	1,7%	-9,7%
16	Austria	2 696,8	2 771,7	1,7%	2,8%
17	Dania	2 565,4	2 642,3	1,6%	3,0%
18	Rumunia	2 280,4	2 557,7	1,6%	12,2%
19	Turcja	2 293,7	2 336,7	1,4%	1,9%
20	Litwa	2 259,7	2 268,1	1,4%	0,4%
21	Chiny	1 594,5	1 683,8	1,0%	5,6%
22	Białoruś	1 821,2	1 603,5	1,0%	-12,0%
23	Łotwa	1 277,0	1 560,6	1,0%	22,2%
24	Szwajcaria	1 275,0	1 390,6	0,9%	9,1%
25	Finlandia	1 180,9	1 383,5	0,8%	17,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Tabela 6. Wartość eksportu z Małopolski do 25 najważniejszych partnerów handlowych w 2013 i 2014 roku (w mln euro)

Lp.	Nazwa kraju	2013	2014	2014 (w %)	Wzrost/spadek
1	Niemcy	1 829,6	1 930,8	24,7%	5,5%
2	Czechy	620,6	702,5	9,0%	13,2%
3	Francja	558,5	542,6	6,9%	-2,8%
4	Słowacja	513,8	508,1	6,5%	-1,1%
5	Wielka Brytania	397,4	435,6	5,6%	9,6%
6	Włochy	332,3	379,3	4,9%	14,1%
7	Holandia	262,2	282,5	3,6%	7,8%
8	Węgry	183,9	248,0	3,2%	34,8%
9	Rumunia	229,0	230,6	2,9%	0,7%
10	Austria	244,1	213,8	2,7%	-12,4%
11	Ukraina	237,6	184,1	2,4%	-22,5%
12	Rosja	211,7	182,0	2,3%	-14,0%
13	Belgia	165,7	168,9	2,2%	1,9%
14	USA	146,9	161,3	2,1%	9,8%
15	Hiszpania	118,9	147,1	1,9%	23,7%
16	Szwecja	154,6	142,6	1,8%	-7,7%
17	Litwa	140,8	107,2	1,4%	-23,8%
18	Chiny	113,4	107,2	1,4%	-5,5%
19	Dania	67,9	83,3	1,1%	22,6%
20	Finlandia	68,0	82,0	1,0%	20,6%
21	Łotwa	62,4	80,4	1,0%	28,8%
22	Norwegia	64,2	76,1	1,0%	18,6%
23	Indie	66,2	73,6	0,9%	11,1%
24	Turcja	69,0	60,9	0,8%	-11,8%
25	Brazylia	56,4	53,0	0,7%	-6,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

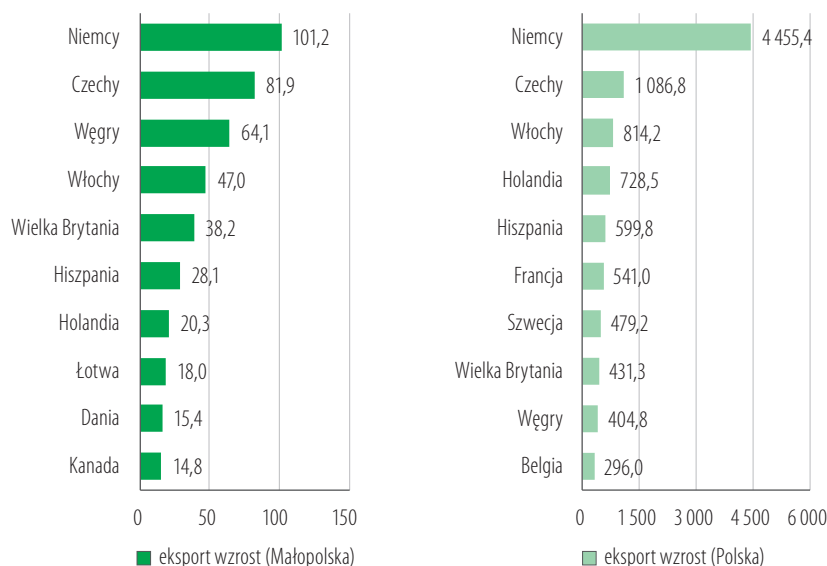

6.2. Najwyższe wzrosty i spadki eksportu

Umacnia się współpraca z liderami. Słabnie eksport na wschód

Rok 2014 przyniósł umocnienie współpracy z Niemcami. Największy wzrost wartości eksportu (w mln euro) zarówno w skali kraju jak i regionu odnotowano właśnie w odniesieniu do zachodniego sąsiada. Na drugim miejscu, pod względem wielkości wzrostu znalazły się Czechy. Zatem, można powiedzieć, że polskie i małopolskie firmy umocniły pozycję na dobrze znanych rynkach. W przypadku pozostałych krajów, które odnotowały znaczne wzrosty wartości eksportu w skali Polski wyróżniły się: Hiszpania i Szwecja, które dzięki temu awansowały w rankingu partnerów¹³ eksportowych o 6 pozycji. W 2013 roku Hiszpania była sklasyfikowana na 17 pozycji, Szwecja na 14. W przypadku Małopolski wzrost wartości eksportu zapoczątkował przede wszystkim w przypadku Węgier – awans o 4 pozycje (z 12 w 2013 roku na 8) oraz Kanady – awans o 6 pozycji (z 38 na 32).

Rysunek 16. Największe wzrosty wartości eksportu w Polsce i Małopolsce w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

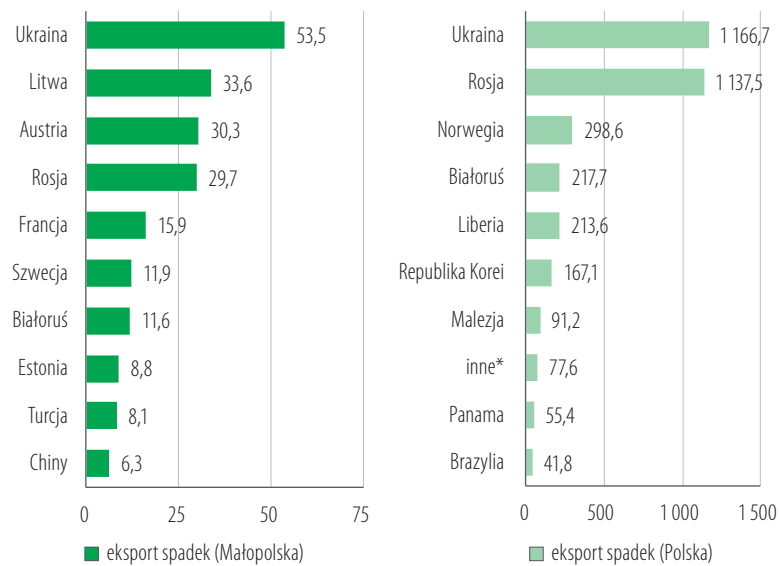
W skali kraju największy spadek wartości eksportu odnotowano po wschodniej stronie granicy. Wartość towarów i usług, które trafiły w 2014 roku na rynki Rosji i Ukrainy, była o ponad 1 100 mln euro mniejsza niż przed rokiem. Taka sytuacja przełożyła się na pozycję w rankingu: Rosja spadła o jedno oczko (z 6 w 2013 roku na 5), Ukraina aż o 6 (z 8 na 14). Norwegia mimo znaczącego spadku wartości eksportu utrzymała 15 pozycję na liście partnerów eksportowych.

W Małopolsce największy spadek wartości eksportu w 2014 roku dotknął również Ukrainę. W konsekwencji wschodni sąsiad spadł w rankingu partnerów handlowych o dwie pozycje (z 9 w 2013 na 11). Znaczące spadki wartości eksportu z Małopolski odnotowano także w innych krajach po wschodniej stronie granicy: na Litwie, w Rosji, Białorusi i Estonii. Poza tym spadek wartości eksportu wpłynął znacząco na pozycję handlową Turcji (spadek o 5 pozycji z 19 w 2013 roku na 24) oraz Estonii (spadek o 4 pozycje z 29 na 33).

¹³ Pozycję w rankingu wyznacza wartość eksportu w danym roku.

Rysunek 17. Największe spadki wartości eksportu w Polsce i Małopolsce w 2014 roku

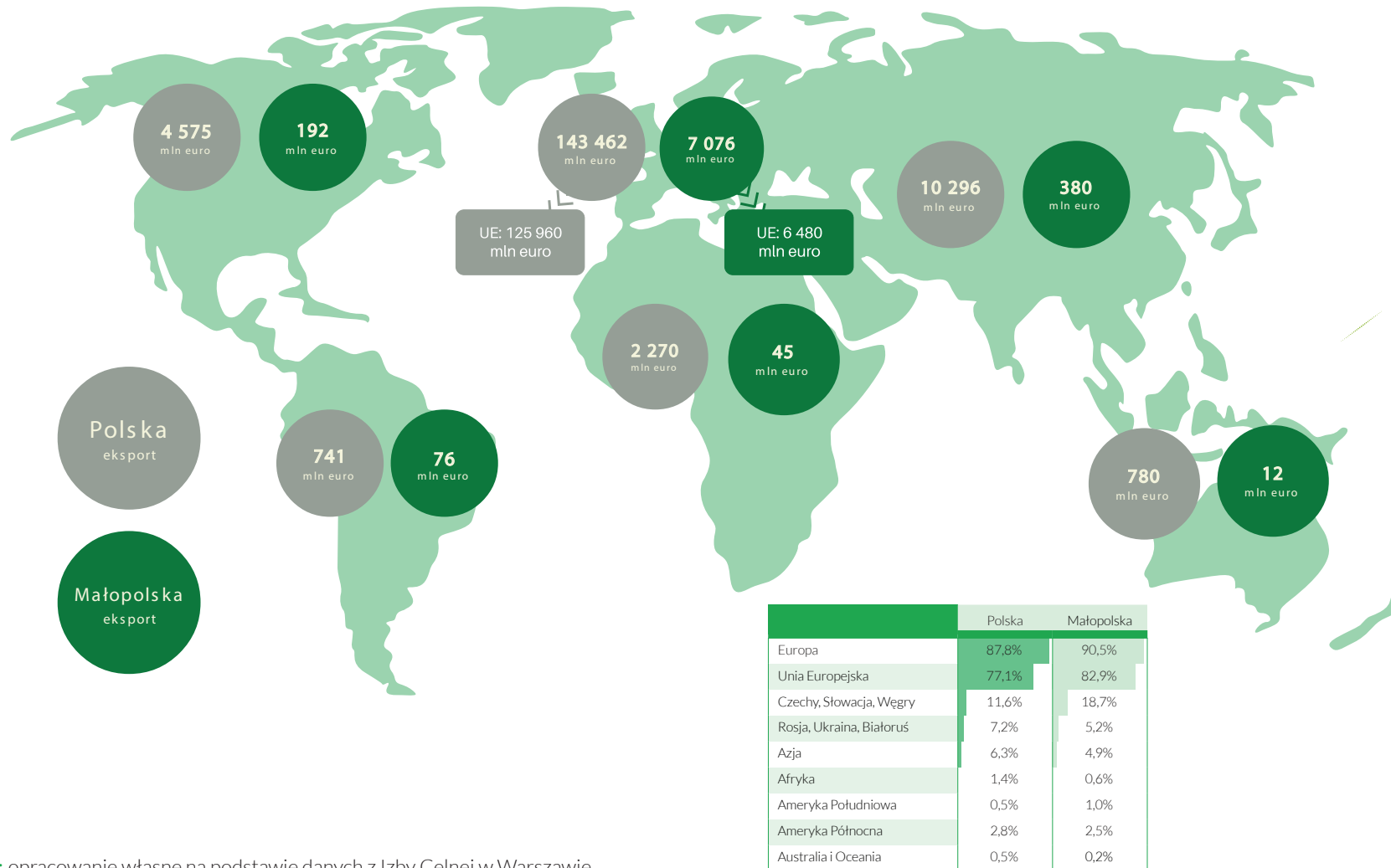
* Inne kraje i terytoria niewyszczególnione w ramach handlu wewnątrz Wspólnoty

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

6.3. Rozkład terytorialny eksportu

Na poniższej grafice zaprezentowano kierunki eksportu z Polski i Małopolski w 2014 roku. Odrębnie zaznaczono wartości w różnych lokalizacjach geograficznych dla całego kraju i regionu.

Rysunek 31. Wartość eksportu Polski i Małopolski (w mln euro) oraz procentowy odsetek wartości do wybranych kierunków w 2014 roku.

7. Intensywność powiązań handlowych polskich regionów

W każdym województwie wymiana handlowa z zagranicą wygląda odmiennie. Na zakres współpracy wpływają m.in. położenie geograficzne i struktura gospodarcza parterów. W celu bliższego zbadania znaczenia kontaktów handlowych (w oparciu o dane statystyczne dotyczące wartości oraz struktury eksportu) skonstruowany został wskaźnik intensywności powiązań handlowych w eksporcie¹⁴. Siła powiązań polskich województw z wybranymi regionami świata została omówiona poniżej.

7.1. Unia Europejska – EU28

Wytworzone w Polsce towary i usługi są wywożone przede wszystkim do krajów Unii Europejskiej. Na rynki państw należących do wspólnoty trafiło w 2014 roku 77% polskiego eksportu tj. o 2 p.p. więcej niż przed rokiem.

W 2014 roku nie pojawił się zdecydowany lider w kontaktach z UE. Intensywniejsza współpraca charakteryzowała przede wszystkim województwa zlokalizowane na zachodzie kraju. Również Małopolska zaliczyła się do regionów, które, w stosunku do średniej krajowej, miały silniejsze powiązania handlowe z Unią. Na ich tle słabiej wypadł eksport z województwa pomorskiego i podkarpackiego. Można to interpretować również w taki sposób, że dla tych województw ważniejsze, niż dla pozostałych 14 regionów, są rynki krajów pozaunijnych.

Rysunek 18. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do UE28 w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Izby Celnej w Warszawie

¹⁴ Wskaźnik ten liczony jest jako stosunek udziału województwa w eksporcie Polski do konkretnego rejonu świata do udziału województwa w eksporcie Polski ogółem. Wartość wskaźnika poniżej jedności wskazuje na niższą niż przeciętna intensywność kontaktów handlowych. Gawlikowska-Hueckel K., Umiński S., *Handel zagraniczny Małopolski. Metodologia badań oraz analiza obrotów w latach 2000–2004*, Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego, Kraków.

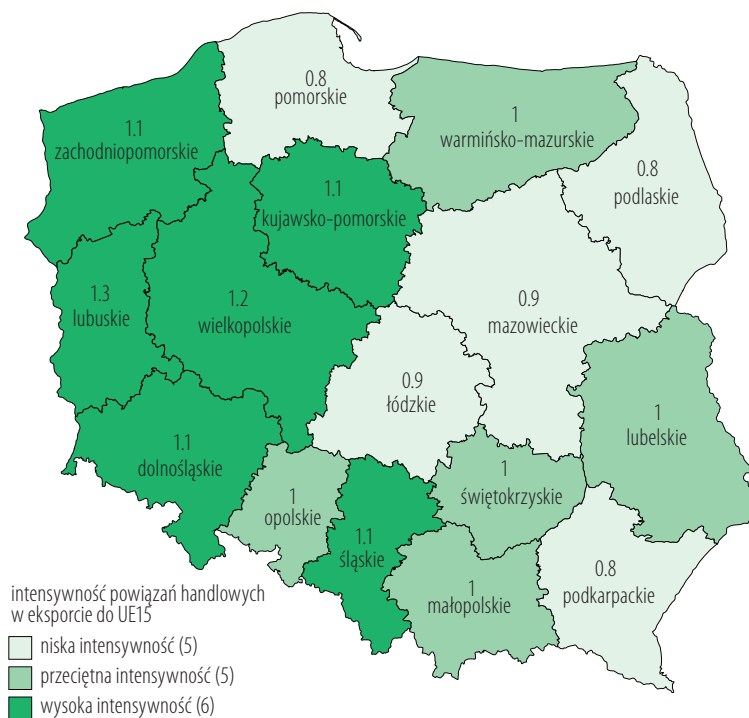
7.2. „Stare” kraje Unii Europejskiej – EU15

Analizując eksport do Unii Europejskiej, warto zauważyć, że jest on ukierunkowany przede wszystkim na kraje tzw. Starej Unii¹⁵. W 2014 roku na UE15 przypadało 77% ogółu eksportu, jaki trafił z Polski do państw członkowskich.

W kontaktach ze Starą Unią, w 2014 roku, wyróżniło się województwo lubuskie. Ponadprzeciętną intensywnością charakteryzowały się także takie województwa jak: wielkopolskie, kujawsko-pomorskie, dolnośląskie i zachodniopomorskie. Tak, więc przede wszystkim regiony z zachodniej części kraju.

W przypadku Małopolski eksport do UE15 wyglądał podobnie jak średnio w kraju. Warto tutaj przypomnieć, że na poziomie całej wspólnoty (UE28) województwo wyróżniło się ponadprzeciętną skalą eksportu. Oznacza to, że małopolscy eksporterzy prowadzą intensywniejsze kontakty handlowe z krajami będącymi „nowymi członkami” UE.

Rysunek 19. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do UE15 w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Izby Celnej w Warszawie

7.3. Południowi „sąsiedzi” – Czechy, Słowacja i Węgry

Wymianę handlową z południowymi sąsiadami prowadzą przede wszystkim województwa, które z nimi bezpośrednio graniczą. W większej skali, niż ma to miejsce średnio w kraju, współpracę z Czechami, Słowacją i Węgrami rozwinęły w 2014 roku województwa: małopolskie i opolskie.

Dla województw zlokalizowanych na północy Polski eksport do południowych sąsiadów odgrywał w 2014 zdecydowanie mniejsze znaczenie.

¹⁵ Kraje tworzące Unię Europejską przed akcesją nowych członków w 2004 roku. Są to: Austria, Belgia, Dania, Finlandia, Francja, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia, Szwecja, Wielka Brytania oraz Włochy. Por. http://www.rynekpracy.pl/slownik_1.php/wpis.155, data pobrania: 20.01.2016r.

Rysunek 20. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do południowych sąsiadów w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Izby Celnej w Warszawie

7.4. Sąsiedzi ze wschodu – Rosja, Ukraina i Białoruś

Rysunek 21. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do wschodnich sąsiadów w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Izby Celnej w Warszawie

Eksport do sąsiadów ze wschodu, którzy nie są członkami Unii Europejskiej stanowi domenę województw z Polski wschodniej i centralnej. W 2014 roku szczególnie wyróżniło się województwo podlaskie. Ze wskaźnikiem powyżej 2 znalazło się na pierwszym miejscu pod względem intensywności powiązań wymiany handlowej z Rosją, Ukrainą i Białorusią.

Małopolska, podobnie jak województwa z Polski zachodniej, wysłała towary i usługi na wschód w mniejszej skali niż miało to miejsce średnio w kraju.

7.4. Azja

Państwa azjatyckie nie stanowią na ten moment dla polskich regionów głównego rynku zbytu. Wartość towarów i usług, które w 2014 roku trafiły z Polski do Azji wyniosła 6% ogółu wartości eksportu. W stosunku do 2013 roku udział utrzymał się na niezmiennym poziomie, zatem nie ma miejsca intensyfikacja wymiany handlowej.

W porównaniu do średniej krajowej, ponadprzeciętną skalę eksportu do Azji odnotowano w czterech województwach: łódzkimi, pomorskim, dolnośląskim i mazowieckim. Wartości poniżej średniej odnotowano w dziesięciu województwach, w tym w Małopolsce.

Rysunek 22. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Azji w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Izby Celnej w Warszawie

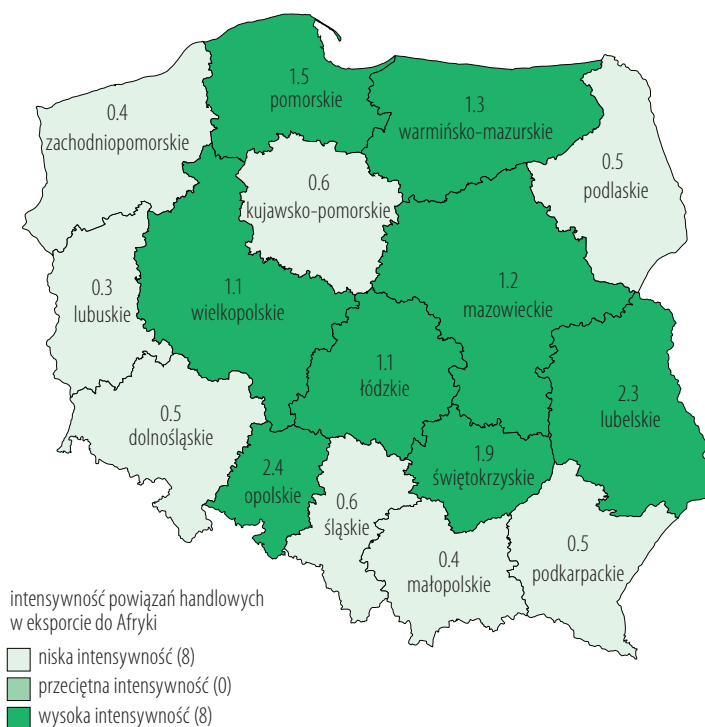
7.5. Afryka

Rynek afrykański okazał jeszcze mniej chłonny dla polskich towarów i usług niż azjatycki. Na czarny ląd zostały wysłane dobra i usługi o wartości stanowiącej 1% ogółu krajowego eksportu.

O intensywnej współpracy handlowej z Afryką w 2014 roku można mówić w odniesieniu do trzech województw: opolskiego, lubelskiego i świętokrzyskiego (wartość wskaźnika oscyluje w okolicach 2). Trzeba jednak pamiętać, że są to województwa, które generalnie charakteryzują się niewielką skalą eksportu (udział w krajowym eksporcie w przypadku każdego z nich nie przekroczył w 2014 roku 2%). Zatem, ich obecność na zagranicznych rynkach (niewielka) została ukierunkowana na Afrykę – gdzie w 2014 roku trafiło sporo towarów i usług z tych województw.

Małopolska odznacza się jednym z najniższych współczynników intensywności eksportu z tym regionem świata, co wskazuje na niewielki zakres współpracy regionalnych firm z afrykańskimi.

Rysunek 23. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Afryki w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z Izby Celnej w Warszawie

Podsumowując intensywność powiązań handlowych w eksporcie widać, że w przypadku wywozu do krajów europejskich duże znaczenie odgrywa położenie geograficzne regionów. Potwierdza to znaną w teorii handlu tezę, że regiony „ciągną” w kierunku najbliższych sobie rynków zbytu. Województwa najchętniej prowadzą współpracę z sąsiadami i tak województwa z Polski zachodniej rozwijają współpracę z krajami tzw. Starej Unii. Województwa z Polski wschodniej ukierunkowują się na Rosję, Ukrainę i Białoruś. Małopolska, wraz z innymi województwami z Polski południowo-zachodniej intensywnie współpracuje z Czechami, Słowakami i Węgrami. W przypadku innych kontynentów położenie województw nie odgrywa już znaczącej roli.

8. Kierunki importu

8.1. Wartość importu o najważniejszych krajów-partnerów handlowych

Polacy sprowadzają z Niemiec

Intensywna wymiana handlowa z Niemcami odbywa się w dwóch kierunkach. Do zachodniego sąsiada trafia największa część krajowego eksportu, ale i największa część sprowadzanych do Polski dóbr i usług.

W 2014 roku wartość importu z Niemiec stanowiła 26,8% ogółu krajowego importu, tj. o 0,6 p.p. więcej niż przed rokiem. Zatem, Niemcy umocniły się na pozycji zdecydowanego lidera.

Wiele dóbr i usług trafiających na polski rynek pochodzi z Rosji. W 2014 roku import z tego kraju stanowił 10,9% ogółu wartości importu. Niemniej w stosunku do 2013 roku widocznie zmniejszyła się skala współpracy. Wartość sprowadzanych towarów i usług zmalała o 4,7%, co przełożyło się na mniejszy udział w strukturze importu (o 1,3 p.p.).

Pozostałe kraje są zdecydowanie mniej obecne na polskim rynku. Trzeba jednak zauważyć dynamiczny wzrost importu z Chin. W stosunku do 2013 roku wartość zwiększyła się o ponad 25%. Jeszcze w 2013 roku wkład Chin w całościową wartość importu do Polski wynosił 5%, a w 2014 roku wzrósł o 0,9 p.p. Dużo więcej niż przed rokiem (o 22,5%) sprowadzono także z Finlandii.

Z drugiej strony widocznie osłabła współpraca z innym skandynawskim państwem – Norwegią. Wartość importu zmalała pomiędzy 2013 a 2014 rokiem o ponad jedną czwartą. Warto przypomnieć, że w tym samym czasie zmalał także eksport z Polski do Norwegii. Ponad to, znaczący spadek wartości importu odnotowano ze Stanów Zjednoczonych (niemal 10%).

Tabela 7. Wartość importu do Polski od 25 najważniejszych partnerów handlowych w 2013 i 2014 roku (w mln euro)

Lp.	Nazwa kraju	2013	2014	2014 (w %)	Wzrost/spadek
1	Niemcy	40 436,3	44 202,2	26,8%	9,3%
2	Rosja	18 789,4	17 911,3	10,9%	-4,7%
3	Chiny	7 768,6	9 748,0	5,9%	25,5%
4	Holandia	8 850,0	9 249,5	5,6%	4,5%
5	Włochy	7 856,6	8 852,6	5,4%	12,7%
6	Francja	6 285,4	6 641,8	4,0%	5,7%
7	Czechy	6 321,6	6 589,1	4,0%	4,2%
8	Belgia	4 968,8	5 430,0	3,3%	9,3%
9	Wielka Brytania	4 236,6	4 405,4	2,7%	4,0%
10	Słowacja	4 508,2	4 383,5	2,7%	-2,8%

Lp.	Nazwa kraju	2013	2014	2014 (w %)	Wzrost/spadek
11	Szwecja	3 765,6	3 968,9	2,4%	5,4%
12	Austria	3 482,3	3 754,1	2,3%	7,8%
13	Hiszpania	3 384,2	3 315,2	2,0%	-2,0%
14	Węgry	2 825,0	2 827,5	1,7%	0,1%
15	USA	3 036,6	2 736,1	1,7%	-9,9%
16	Republika Korei	2 429,4	2 560,3	1,6%	5,4%
17	Dania	2 055,0	2 239,8	1,4%	9,0%
18	Norwegia	2 545,8	1 884,1	1,1%	-26,0%
19	Ukraina	1 685,2	1 684,6	1,0%	0,0%
20	Turcja	1 347,2	1 549,9	0,9%	15,0%
21	Finlandia	1 201,7	1 471,8	0,9%	22,5%
22	Szwajcaria	1 077,1	1 189,5	0,7%	10,4%
23	Litwa	1 088,5	1 147,1	0,7%	5,4%
24	Rumunia	975,3	1 131,2	0,7%	16,0%
25	Japonia	968,1	1 094,9	0,7%	13,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Do Małopolski trafiają również przede wszystkim towary i usługi z Niemiec. Ponad jedna czwarta dóbr i usług sprowadzonych w 2014 roku do regionu pochodziła od zachodniego sąsiada. Co prawda, w stosunku do 2013 roku, udział zmniejszył się o 0,2 p.p., jednakże w żaden sposób nie osłabiło to pozycji Niemiec, jako głównego kierunku skąd ma miejsce przywóz dóbr i usług. Porównując sytuację w Polsce i regionie widać różnice na kolejnych pozycjach. W województwie pod względem wartości importowanych dóbr 2. miejsce zajęła Słowacja a następne Holandia. W skali kraju import z tych Państw odegrał mniejsze znaczenie – Słowacja zajęła 10. pozycję w rankingu importerów, a Holandia 4.

Co ciekawe w Małopolsce w 2014 roku odnotowano dynamiczny wzrost wartości dóbr i usług sprowadzonych z Norwegii (aż o 58%) – co stanowi całkowite przeciwieństwo tendencji obserwowanej w skali kraju. Ogólnie rzecz biorąc w małopolskie firmy zacieśniły współpracę z krajami skandynawskimi – wzrosła wartość importu także ze Szwecji oraz Finlandii.

2014 rok okazał się także pozytywny dla firm sprowadzających towary i usługi z Dalekiego Wschodu. Wartość importu z Tajwanu zwiększyła się w stosunku do 2013 roku o 64%, z Chin o 26%, z Indii o 12%. Niewielki spadek (6%) odnotowano w przypadku Hongkongu.

W regionie zmniejszyła się skala importu z Rumunii (o jedną trzecią), Słowacji oraz Rosji. Warto tutaj dodać, że spadek nie dotknął Ukrainy, mimo trudnej sytuacji politycznej i zdecydowanego spadku eksportu. Do Małopolski trafiły dobra i usługi z Ukrainy o wartości o 14% większej niż przed rokiem. W skali całego kraju import od wschodniego sąsiada pozostał na niemal niezmiennym poziomie.

Tabela 8. Wartość importu do Małopolski od 25 najważniejszych partnerów handlowych w 2013 i 2014 roku (w mln euro)

L.p.	Nazwa kraju	2013	2014	2014 (w %)	Wzrost/spadek
1	Niemcy	2 138,7	2 192,1	26,5%	2,5%
2	Słowacja	779,1	658,1	8,0%	-15,5%
3	Holandia	499,7	563,4	6,8%	12,7%
4	Włochy	482,2	509,1	6,2%	5,6%
5	Czechy	421,9	441,9	5,3%	4,7%
6	Chiny	345,3	435,9	5,3%	26,2%
7	Austria	377,3	370,2	4,5%	-1,9%
8	Francja	344,6	368,5	4,5%	6,9%
9	Rosja	385,3	348,9	4,2%	-9,5%
10	Belgia	313,7	298,9	3,6%	-4,7%
11	Hiszpania	240,4	242,6	2,9%	0,9%
12	Węgry	181,6	212,5	2,6%	17,0%
13	Szwecja	165,8	192,7	2,3%	16,2%
14	Wielka Brytania	154,3	156,0	1,9%	1,1%
15	Ukraina	107,5	122,3	1,5%	13,8%
16	Finlandia	72,4	99,7	1,2%	37,6%
17	Turcja	92,5	95,3	1,2%	3,0%
18	USA	75,6	89,8	1,1%	18,8%
19	Norwegia	51,2	80,8	1,0%	57,8%
20	Rumunia	89,9	60,3	0,7%	-32,9%
21	Grecja	52,0	54,4	0,7%	4,6%
22	Irlandia	35,3	50,6	0,6%	43,4%
23	Tajwan	30,7	50,4	0,6%	64,3%
24	Indie	38,0	42,4	0,5%	11,6%
25	Hongkong	39,5	37,2	0,5%	-5,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

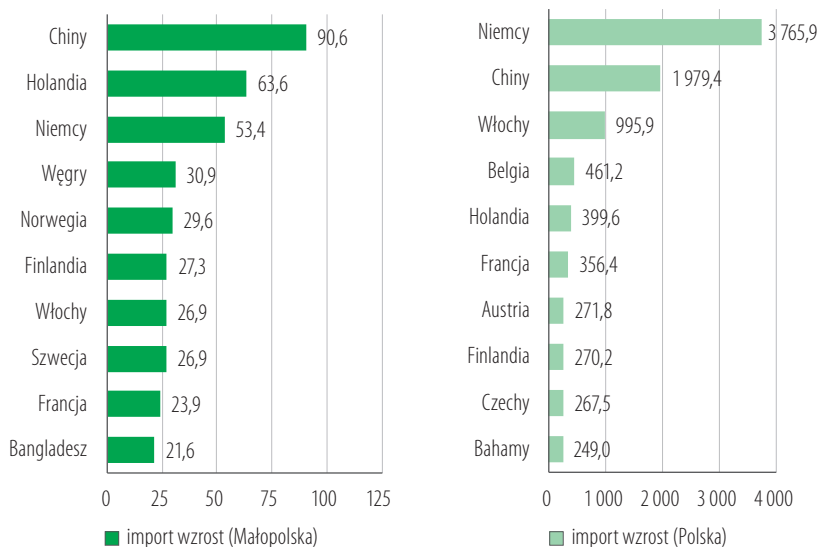
8.2. Najwyższe wzrosty i spadki importu

Coraz więcej towarów niemieckich i chińskich. Małopolska coraz mniej sprowadza ze Słowacji

W 2014 roku zwiększyła się przede wszystkim wartość (w mln euro) dóbr i usług sprowadzanych z Chin i Niemiec. Ponadto w Małopolsce znacząco wzrósł także import z Holandii.

W skali kraju duży wzrost wartości importowanych towarów i usług miał przełożenie na pozycję Chin, które zajmowały 5 pozycję w zestawieniu partnerów handlowych w 2013 roku. W 2014 awansowały na 3. miejsce. Poza tym znaczący awans odnotowały także Bahamy – o 16 pozycji (z 58 w 2013 roku na 42). W przypadku pozostałych krajów zmiana wartości importu nie wpłynęła znacząco na pozycję w ogólnopolskim rankingu. Jeśli chodzi o Małopolskę to zmiany w rankingu spowodowane wzrostem wartości importu okazały się jeszcze mniejsze. O 6 pozycji awansował Bangladesz (z 59 na 53 w 2014 roku) o 1 Norwegia (z 17 na 16). Pozostałe kraje utrzymały takie samo miejsce jak przed rokiem.

Rysunek 24. Największe wzrosty wartości importu do Polski i Małopolski w 2013 roku

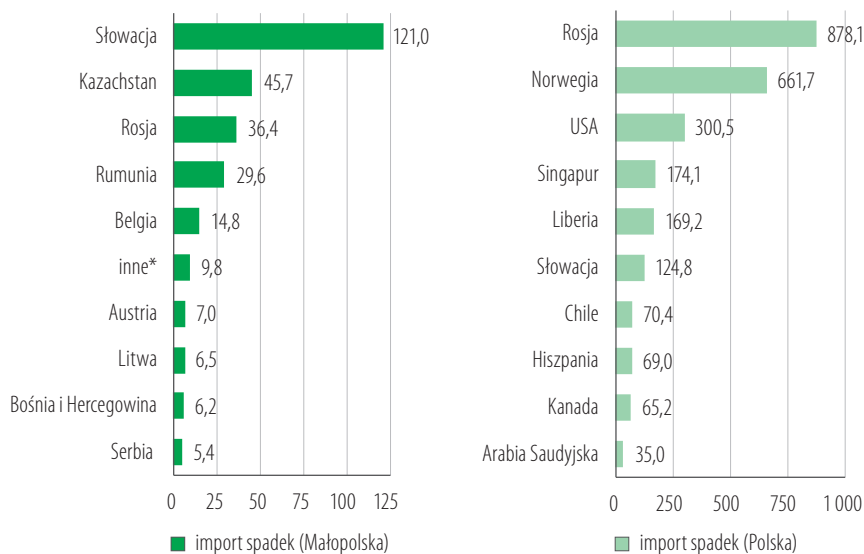

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

W 2014 roku najbardziej zmniejszyła się wartość dóbr i usług, które trafiły na polski rynek z Rosji i Norwegii. W przypadku Rosji, nie wpłynęło to jednak na jej pozycję w rankingu partnerów handlowych. W przypadku Norwegii spowodowało spadek o 2 miejsca (z 16 w 2013 roku na 18). Najbardziej pogorszyła się pozycja krajów poza europejskich: Liberii, która spadła o 20 pozycji (z 65 na 45), Arabii Saudyjskiej – spadek o 18 pozycji (z 65 na 83), Chile – spadek o 14 pozycji (z 52 na 66) oraz Kanady – spadek o 9 pozycji (z 39 na 48).

Z punktu widzenia regionu, najbardziej osłabła wymiana handlowa ze Słowacją. W przypadku pozostałych krajów spadek wartości importu w 2014 roku, był zdecydowanie mniej znaczący. Mniejsza skala importu uderzyła przede wszystkim w Bośnię i Hercegowinę (spadek o 13 pozycji, z 53 w 2013 roku na 40), Kazachstan (spadek o 9 pozycji z 27 na 18) oraz Litwę (spadek o 5 pozycji z 28 na 33). W przypadku pozostałych krajów spadek wartości wymiany handlowej nie miał aż tak dużego przełożenia na miejsce w rankingu. Słowacja, mimo znaczącego spadku wartości utrzymała 2. pozycję wśród wszystkich partnerów handlowych Małopolski.

Rysunek 25. Największe spadki wartości importu w Polsce i Małopolsce w 2013 roku

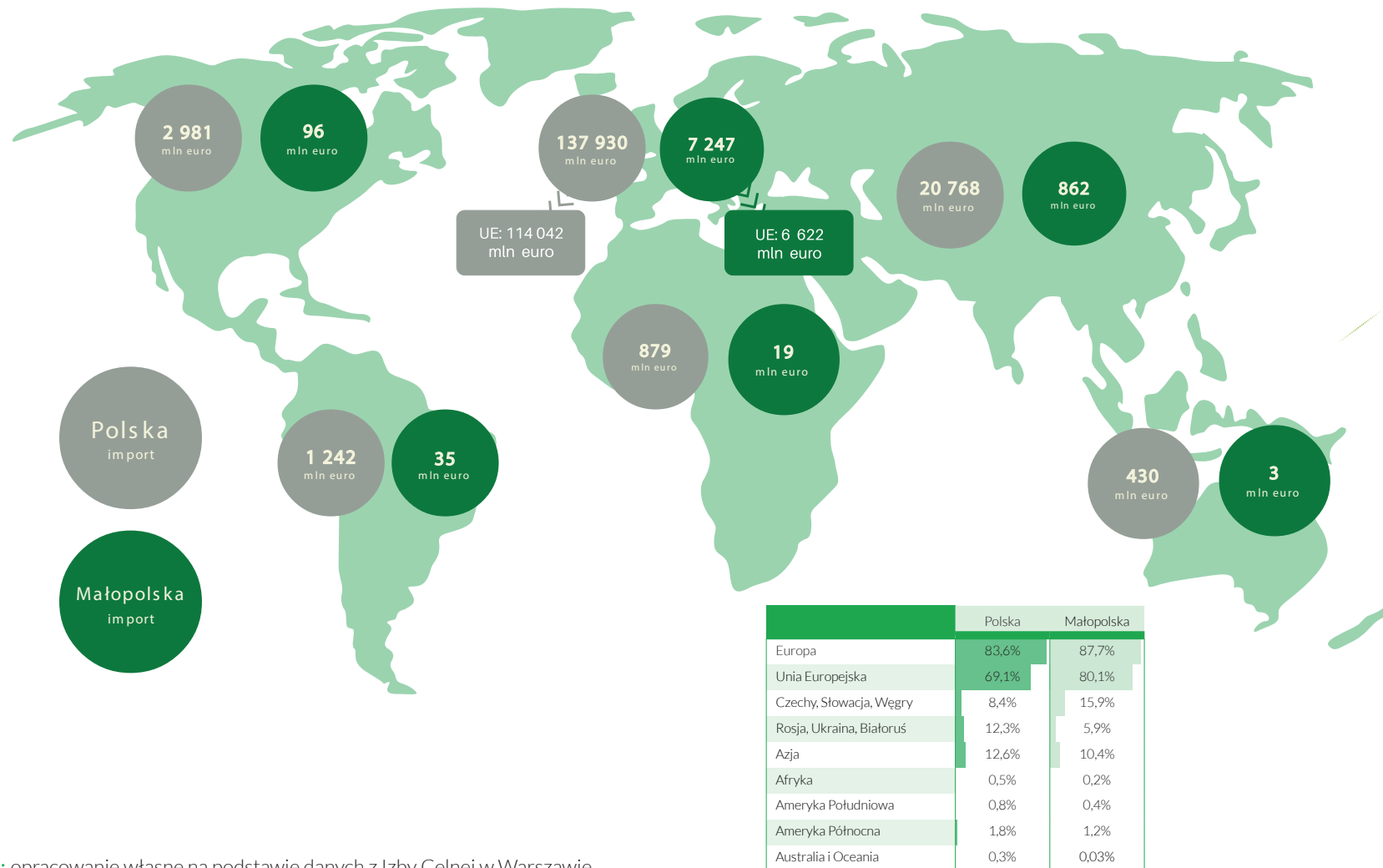

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

8.3. Rozkład terytorialny importu

Na grafice zaprezentowano kierunki importu do Polski i Małopolski w 2014 roku. Odrębnie zaznaczono wartości w różnych lokalizacjach geograficznych dla całego kraju i regionu.

Rysunek 32. Wartość importu Polski i Małopolski (w mln euro) oraz procentowy odsetek wartości z wybranych kierunków w 2014 roku.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

9. Saldo handlu zagranicznego

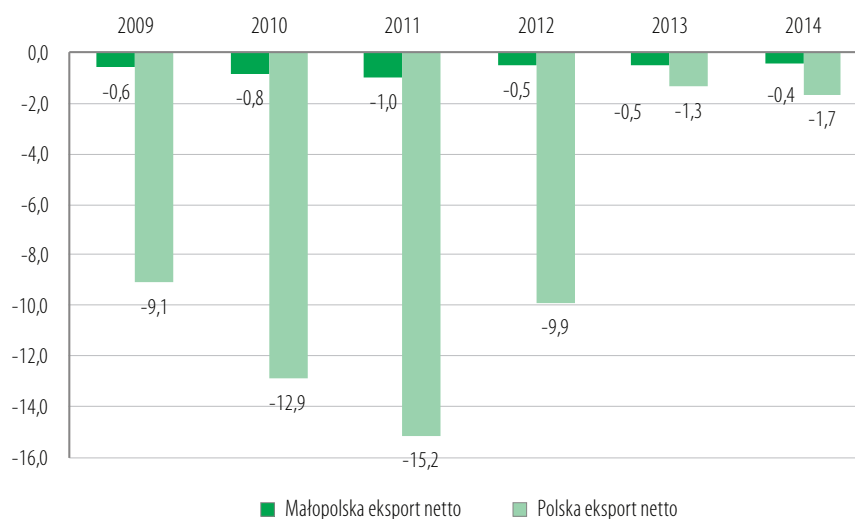
Bilans coraz bardziej wyrównany

Przewaga importu nad eksportem jest zjawiskiem typowym dla polskiej gospodarki: więcej towarów i usług jest sprowadzanych do kraju niż wywożonych zagranicę. W Małopolsce widać taką samą prawidłowość.

Patrząc na saldo wymiany zagranicznej na przestrzeni sześciu ostatnich lat można wyróżnić dwa główne okresy:

- › od 2009 do 2011 roku zwiększała się przewaga importu towarów i usług nad eksportem,
- › od 2012 do 2014 roku przewaga importu nad eksportem zmniejszała się, a więc bilans stawał się coraz bardziej zrównoważony. Przy czym w 2014 roku w skali całego kraju saldo uległo niewielkiemu pogłębieniu, czego nie odnotowano w województwie.

Rysunek 26. Saldo handlu zagranicznego w Polsce i Małopolsce w latach 2009–14 (w mld euro)

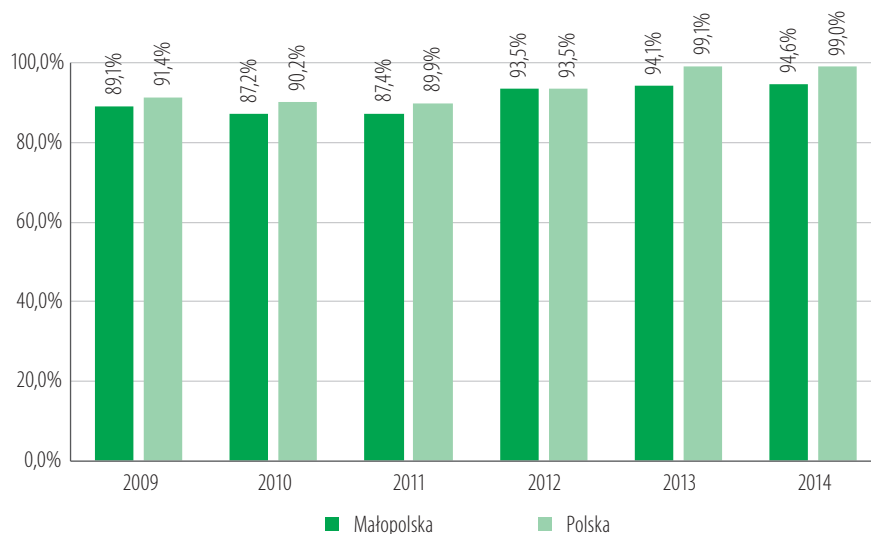
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Niewielkie pogłębienie salda wymiany zagranicznej w Polsce w 2014 roku w minimalnym stopniu wpłynęło na wskaźnik pokrycia importu eksportem. W skali kraju, praktycznie, można mówić o równowadze pomiędzy przywozem i wywozem towarów i usług. I tak w 2014 roku wartość ogólnopolskiego eksportu stanowiła 99% wartość ogólnopolskiego importu, tj. o 0,1 p.p. mniej niż przed rokiem.

W Małopolsce przewaga importu nad eksportem jest bardziej widoczna. Wartość dóbr i usług, które z regionu trafiły na zagraniczne rynki stanowiła w 2014 roku 94,6% wartości dóbr, które w tym samym czasie zostały sprowadzone do województwa. Co jednak ważne, od 2012 roku wskaźnik pokrycia w Małopolsce regularnie wzrasta. Jeżeli taka tendencja utrzyma się w najbliższych latach, to wartość eksportu zrówna się z importem.

Rysunek 27. Wskaźnik pokrycia importu eksportem dla Polski i Małopolski w latach 2009–14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Zestawiając produkty, które były do Polski sprowadzane i te, które były z Polski wywożone bilans przedstawia się następująco:

- › największa nadwyżka w handlu zagranicznym dotyczyła mebli, pref. budynków, zabawek (w 2014 r. eksport był wyższy od importu o ponad 7 mld euro), sprzętu transportowego (o ponad 5 mld) oraz przetworów spożywczych (o niemal 4 mld),
- › największe ujemne saldo odnotowano w przypadku: produktów mineralnych (eksport był mniejszy od importu o ponad 11 mld euro), produktów przemysłu chemicznego (o niemal 5 mld) oraz materiałów i wyrobów włókienniczych (o ponad 2 mld),
- › zmiana kierunku bilansu dotknęła kategorię metale nieszlachetne – w 2013 roku bilans był dodatni (eksport przewyższył import), natomiast w 2014 roku ujemny. W przypadku pozostałych produktów saldo miało taki sam kierunek jak rok wcześniej.

Sytuacja w Małopolsce w wielu miejscach różni się od tej zarysowanej dla całego kraju. W regionie:

- › największa nadwyżka w handlu zagranicznym dotyczyła maszyn i urządzeń (ponad 450 mln euro), tworzyw sztucznych (ponad 360 mln euro) oraz przetworów spożywczych (ponad 280 mln euro),
- › największe ujemne saldo odnotowano w przypadku: produktów mineralnych (o ponad 540 mln euro), produktów przemysłu chemicznego i metali nieszlachetnych. Warto tutaj zauważyć, że dwa pierwsze produkty są takie same dla województwa i dla kraju,
- › zmiana kierunku bilansu miała miejsce w kategorii dzieła sztuki – w 2013 roku bilans był dodatni, natomiast w 2014 roku ujemny. Odwrotną zmianę odnotowano w kategorii zwierzęta żywe – w 2013 roku eksport był mniejszy niż import, w 2014 roku większy,
- › przeciwny kierunek salda w województwie i w Polsce odnotowano w odniesieniu do dwóch kategorii produktów: tworzyw sztucznych i produktów pochodzenia roślinnego. Tworzywa sztuczne w Małopolsce miały zdecydowaną nadwyżkę w handlu zagranicznym, co jednak nie miało przełożenia na bilans dla całego kraju, który okazał się być mocno ujemny. Jeśli chodzi o produkty pochodzenia roślinnego to sytuacja przedstawia się z gołą odmiennie. Generalnie więcej towarów było z Polski wywożonych niż przywożonych. W Małopolsce natomiast import przeważał eksport i to znacząco.

Tabela 9. Saldo handlu zagranicznego wg klasyfikacji CN w 2013 i 2014 roku (w mln euro)

Produkty wg klasyfikacji CN	Polska		Małopolska	
	2013	2014	2013	2014
Zwierzęta żywe i produkty pochodzenia zwierzęcego	2 320,3	2 427,4	-39,6	24,1
Produkty pochodzenia roślinnego	576,4	579,7	-281,0	-314,0
Tłuszcze i oleje	-205,6	-166,7	-54,0	-55,3
Przetwory spożywcze	3 417,7	3 910,1	237,2	286,7
Produkty mineralne	-11 880,4	-11 885,2	-642,2	-544,1
Produkty przemysłu chemicznego	-4 651,0	-4 910,4	-390,3	-357,6
Tworzywa sztuczne i wyroby	-910,8	-1 312,0	359,0	366,2
Skóry i wyroby	-194,8	-186,3	-18,3	-8,7
Drewno i wyroby z drewna	1 908,3	1 951,1	127,7	115,3
Ścier drzewny, papier, tektura i wyroby	-164,5	-119,7	-85,8	-104,5
Materiały i wyroby włókiennicze	-1 718,5	-2 211,1	-199,1	-196,3
Obuwie, nakrycia głowy, ...	-264,2	-418,7	-35,7	-47,7
Wyroby z kamienia, ceramika, szkło	1 278,7	1 367,8	72,7	66,6
Perły, kamienie szlachetne, metale szlachetne i wyroby	751,4	667,3	4,9	11,5
Metale nieszlachetne i wyroby	714,5	-94,0	-385,3	-336,1
Maszyny i urządzenia, sprzęt elektryczny i elektrotech.	501,3	909,4	572,4	455,2
Sprzęt transportowy	5 784,6	5 183,6	298,0	256,5
Aparaty optyczne, fotograf. i pomiarowo-kontrolne	-1 478,5	-1 572,7	-53,2	-92,2
Broń i amunicja	-50,4	-41,8	-1,1	-1,3
Wyroby gotowe – meble, pref. budynków, zabawki	6 578,9	7 165,2	42,5	30,6
Dzieła sztuki, przedmioty kolekcjonerskie, antyki	-5,4	-2,6	0,4	-0,9
Brak kodu sekcji	-3 633,1	-2 897,8	0,0	1,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Najkorzystniejsze saldo wymiany, zarówno z perspektywy kraju jak i województwa, odnotowano w 2014 roku z Wielką Brytanią, Czechami i Francją. Zdecydowanie większa była wartość towarów, które zostały wyeksportowane do tych krajów, niż tych, które zostały z nich sprowadzone.

Przewagę importu nad eksportem w skali całej Polski widać przede wszystkim w kierunkach wschodnich. W 2014 roku do Polski trafiło więcej towarów i usług z Rosji, Chin, Republiki Korei, Tajwanu i Japonii, niż polskich towarów do tych krajów.

W województwie najmniej korzystny bilans wymiany handlowej odnotowano w 2014 roku z Chinami oraz Holandią. Sporą nadwyżką importu charakteryzowały się także stosunki z Niemcami, którzy stanowią głównego partnera handlowego.

Tabela 10. Saldo handlu zagranicznego Polski i Małopolski w 2014 roku w podziale na partnerów handlowych (w mln euro)

Polska		Małopolska	
Kraj	Saldo	Kraj	Saldo
Wielka Brytania	6 027,6	Wielka Brytania	279,6
Czechy	3 908,3	Czechy	260,6
Francja	2 503,8	Francja	174,1
Węgry	1 477,1	Rumunia	170,3
Ukraina	1 456,0	Litwa	85,7
Rumunia	1 426,5	Łotwa	73,1
Łotwa	1 184,3	USA	71,5
Litwa	1 121,0	Ukraina	61,8
Białoruś	941,7	Dania	47,0
Norwegia	896,6	Brazylia	46,4
Japonia	-602,9	Szwecja	-50,0
Tajwan	-645,9	Hiszpania	-95,5
Austria	-982,3	Włochy	-129,8
Włochy	-1 412,2	Belgia	-130,0
Niemcy	-1 470,4	Słowacja	-150,0
Belgia	-1 756,6	Austria	-156,4
Republika Korei	-2 181,5	Rosja	-166,9
Holandia	-2 462,6	Niemcy	-261,3
Chiny	-8 064,2	Holandia	-280,8
Rosja	-10 902,1	Chiny	-328,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

10. Produkty towarowe Małopolski

Z Małopolski wywozimy produkty motoryzacyjne. Do Małopolski przywozimy surowce.

Klasyfikacja CN umożliwia wgląd w produkty znajdujące się w obrocie handlowym na szczegółowym poziomie.

Najcenniejsze dla małopolskiego eksportu w 2014 roku okazały się towary z branży motoryzacyjnej i około motoryzacyjnej. Najwyższą wartość, wśród produktów wywożonych z Małopolski, osiągnęły: chłodnice do pojazdów samochodowych, ciągniki drogowe oraz kauczuk (kauczuk styrenowo-butadieniowy ma zastosowanie m.in. w produkcji opon i dętek do opon). Wszystkie powyżej 200 mln euro. Warto dodać, że Małopolska zdominowała eksport chłodnic – aż 96% chłodnic, które trafiły na zagraniczne rynki w 2014 roku pochodziło z województwa.

Tabela 11. Dwadzieścia najważniejszych towarów eksportowych Małopolski w 2014 roku wg CN (w mln euro)

Kod CN	Nazwa	Wartość
87089135	Chłodnice do pojazdów samochodowych	362,0
87012010	Ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep	245,0
40021910	Kauczuk styrenowo-butadieniowy	202,1
39081000	Poliamid	154,2
85122000	Sprzęt elektryczny, oświetleniowy lub sygnalizacji wzrokowej	150,2
87088035	Amortyzatory układu zawieszenia	144,6
83099090	Korki, pokrywki i wieczka, kapsle do butelek, pokrywki na korki, plombki	141,7
85371099	Tablice, panele, konsole, pulpity, szafy	125,1
73089098	Części konstrukcji, dachy, płyty, pręty, kątowniki, rury	107,7
39252000	Drzwi, okna i ich ramy oraz progi drzwiowe, z tworzyw sztucznych	103,3
76129080	Pojemniki rurowe nieskładane, aluminiowe	102,0
85129090	Części do sprzętu elektrycznego	101,1
85444999	Druty i kable elektryczne izolowane	87,6
85389011	Podzespoły elektroniczne do wafer probers	82,0
85446090	Przewody elektryczne izolowane z przewodami innymi niż miedziane	81,9
85013100	Silniki prądu stałego	79,5
85444995	Druty i kable elektryczne izolowane	75,8
84152000	Klimatyzatory z wentylatorem napędzanym silnikiem i regulatorami temperatury i wilgotności	75,1
87042391	Pojazdy samochodowe	65,7
72251100	Wyroby walcowane płaskie ze stali krzemowej elektrotechnicznej	65,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Do Małopolski, podobnie jak w latach ubiegłych, napłynęły przede wszystkim surowce i tworzywa: propan, etylobenzen, benzynę, stopy aluminium, oleje napędowe.

Tabela 12. Dwadzieścia najważniejszych towarów importowanych do Małopolski w 2014 roku wg CN (w mln euro)

Kod CN	Nazwa	Wartość
27111297	Propan skroplony	195,1
76061292	Blachy, taśmy ze stopów aluminium	160,5
29026000	Etylobenzen	129,4
84082099	Silniki	127,0
27101245	Benzyna silnikowa	125,5
87089199	Części i akcesoria do pojazdów samochodowych	118,7
87079090	Nadwozia (włączając kabiny) do pojazdów silnikowych	111,8
74081100	Drut miedziany z miedzi rafinowanej	99,4
76012080	Stopy aluminium	96,7
27102011	Oleje napędowe	92,5
76061220	Blachy grube, cienkie oraz taśma	83,4
72107080	Wyroby walcowane płaskie z żeliwa lub stali niestopowej	79,9
02031110	Mięso ze świń domowych, świeże lub schłodzone: tusze i półtusze	79,5
27011290	Węgiel bitumiczny	77,7
87089997	Części i akcesoria do pojazdów samochodowych	74,4
87085035	Mosty napędowe z mechanizmem różnicowym	57,5
29071100	Fenol (hydroksybenzen) i jego sole	56,7
27101943	Oleje ciężkie napędowe ropy naftowej i z minerałów bitumicznych	56,1
39031100	Polistyren do spieniania, w formach podstawowych	53,8
76012020	Stopy aluminium, nieobrobione plastycznie	53,3

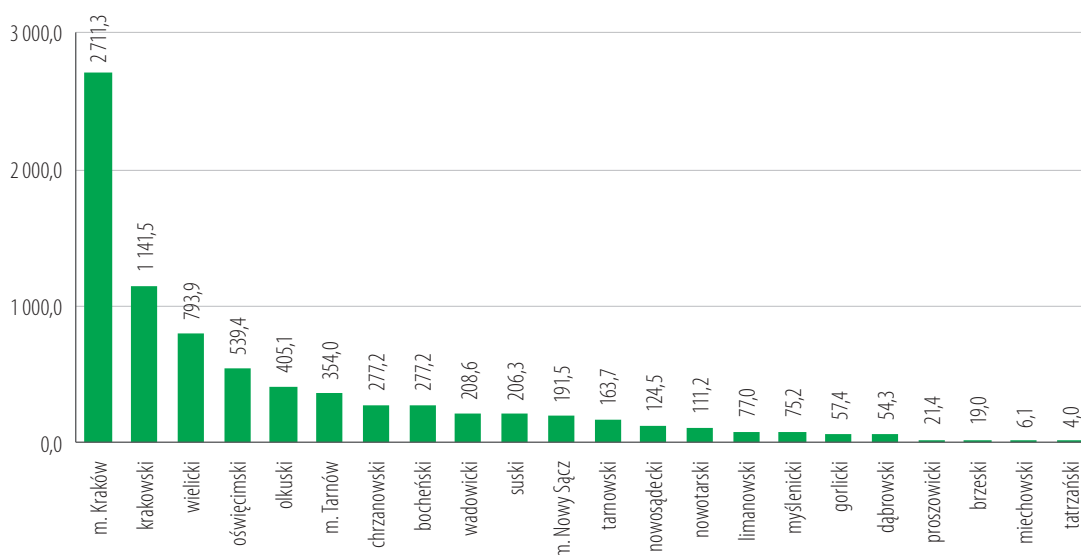
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

11. Terytorialna analiza dla Małopolski

Kraków napędza wymianę handlową Małopolski

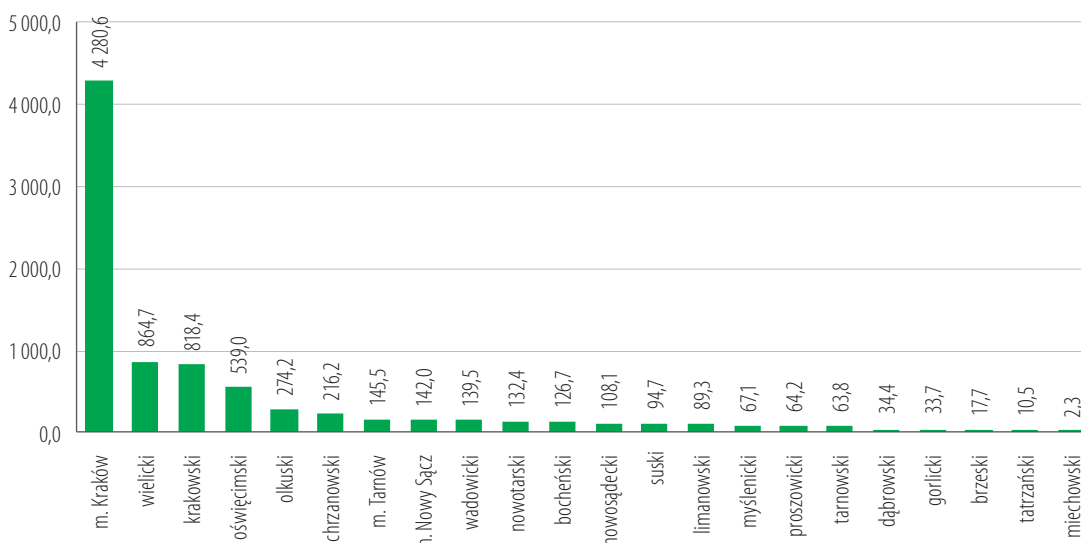
Kraków stanowi główny ośrodek handlowy w regionie. Nie dziwi więc, że największa część eksportu pochodziła właśnie ze stolicy województwa. W 2014 roku wartość dóbr i usług, które trafiły z Krakowa na zagraniczne rynki wyniosła ponad 2,7 mld euro, co oznacza, że była ponad dwa razy większa niż w drugim z kolejności powiecie krakowskim i stanowiła 35% ogółu wartości eksportu z Małopolski. Poza tym znaczący udział w regionalnym eksporcie miały jeszcze dwa powiaty sąsiadujące z Krakowem: krakowski (na poziomie 15%) i wielicki (10%). Pozostałe powiaty były zdecydowanie mniej obecne na zagranicznych rynkach.

Rysunek 28. Wartość eksportu z powiatów województwa małopolskiego w 2014 r. (w mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Rysunek 29. Wartość importu z powiatów województwa małopolskiego w 2014 r. (w mln euro)

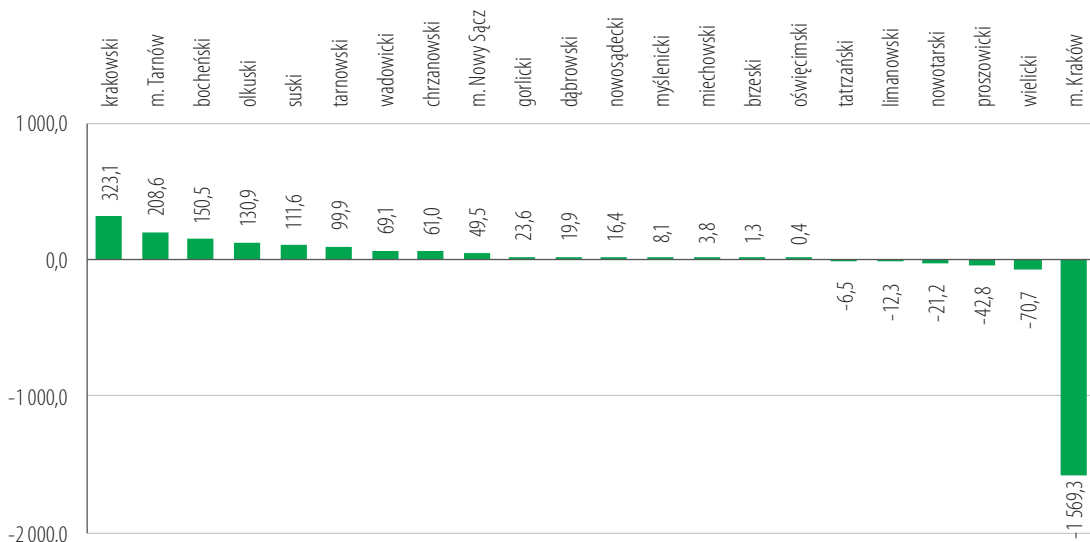
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Biorąc pod uwagę wartość dóbr i usług, które w 2014 zostały sprowadzone do Małopolski, widać jeszcze większą dominację Krakowa. Do stolicy Małopolski trafiły towary i usługi o wartości 4,3 mld euro, co stanowiło 52% ogółu importu. Ponadto, podobnie jak w przypadku eksportu, w regionie wyróżniły się jeszcze dwa powiaty: wielicki z udziałem w regionalnym imporcie na poziomie 10% i krakowski także z 10% udziałem. Warto jeszcze wspomnieć o powiecie oświęcimskim, gdzie trafiło 7% regionalnego importu. Pozostałe powiaty sprowadziły towary i usługi o zdecydowanie mniejszej wartości.

Najkorzystniejsze saldo wymiany handlowej ponownie odnotowano w powiecie krakowskim. Wartość wyeksportowanych w 2014 roku dóbr i usług była o ponad 300 mln większa niż sprowadzonych z zagranicy. Generalnie większość powiatów z regionu miała dodatnie saldo wymiany handlowej, co oznacza, że więcej wyeksportowały niż zaimportowały. Trzeba jednak pamiętać, że skala zarówno przywozu, jak i wywozu dóbr i usług w tych powiatach (poza krakowskim) była niewielka. Ujemne saldo odnotowano w 2014 roku w sześciu powiatach, w tym w mieście Krakowie. Wartość towarów i usług, które trafiły na rynek w Krakowie była aż o 1,6 mld euro większa niż wartość towarów i usług, które z Krakowa zostały wysłane zagranicę.

Rysunek 30. Saldo handlu zagranicznego w powiatach województwa małopolskiego w 2014 r. (w mln euro)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

12. Notka metodologiczna

Do opracowania niniejszego raportu wykorzystano dane statystyczne pochodzące z Izby Celnej w Warszawie, oparte na nomenklaturze scalonej (CN), dotyczące importu i eksportu, z uwzględnieniem podziału na województwa, partnerów handlowych i przedmiot wymiany. Dane obejmują głównie okres 2013–2014, przy czym stopień ich szczegółowości (przekroje) różni się dla poszczególnych lat. Wybrane dane przedstawione zostały wg klasyfikacji PKD 2007.

Dane z różnych źródeł są generalnie ze sobą porównywane, czasem na ich podstawie („krzyżowo”) liczone są wskaźniki. Należy jednak mieć świadomość, że dane mogą nie być w pełni porównywalne. Wynika to przede wszystkim z faktu, że w statystykach handlowych nie zawsze możliwe jest zaklasyfikowanie strumienia handlu do konkretnego regionu / województwa (rośnie znaczenie obrotów handlowych firm działających w więcej niż jednym województwie). Taka niemożność powoduje, że np. struktura udziału województw w eksporcie krajowym jest nieco zaniżona – pomija bowiem ich ewentualny udział w wymianie niesklasyfikowanej. Obok szesnastu polskich województw pojawia się kategoria „województwo niesklasyfikowane” / „brak kodu województwa”.

Aneks

1. Najważniejsze produkty w międzynarodowej wymianie handlowej w skali całego kraju

Tabela 13. Dwadzieścia najważniejszych eksportowanych z Polski w 2014 roku wg CN (w mln euro)

Kod CN	Nazwa	Wartość
85287240	Aparatura odbiorcza dla telewizji	3 134,9
85171200	Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych	2 476,8
87032210	Pojazdy z silnikami tłokowymi wewnętrznego spalania o zapłonie iskrowym	2 472,0
30049000	Leki	2 160,2
84714900	Maszyny cyfrowe do automatycznego przetwarzania danych	1 815,2
24022090	Papierosy z tytoniu	1 744,4
89019010	Statki do przewozu towarów lub osób i towarów	1 742,4
94019080	Części mebli do siedzenia	1 701,4
74031100	Miedź rafinowana	1 580,1
94016100	Meble do siedzenia	1 507,3
87082990	Części i akcesoria nadwozi do pojazdów samochodowych	1 471,9
87033219	Pojazdy z siln. tłok. wewn. spal. o zapł. samocz.	1 414,0
84082010	Silniki spal. tłok. zapł. do montażu ciągników	1 310,8
27101968	Oleje ciężkie opałowe ropy naftowej i z minerałów bitumicznych	1 138,9
73089098	Części konstrukcji, dachy, płyty, pręty, kątown., rury itp.	1 132,7
27040010	Koks i półkoks z węgla	1 111,7
87089997	Części i akcesoria do pojazdów samochodowych	1 084,9
87042191	Pojazdy samochodowe	1 043,5
89012010	Tankowce pełnomorskie	1 043,2
40111000	Opony pneumatyczne	1 010,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Tabela 14. Dwadzieścia najważniejszych importowanych do Polski w 2014 roku wg CN (w mln euro)

Kod CN	Nazwa	Wartość
27090090	Oleje ropy naftowej i oleje otrzymywane z minerałów bitumicznych, surowe	12 788,0
99000343	inne	2 954,6
30049000	Leki	2 649,0
85299092	Części do kamer telewizyjnych	2 016,1
85171200	Aparaty telefoniczne dla sieci komórkowych	1 629,9
87033219	Pojazdy	1 475,0
89019010	Statki do przewozu towarów lub osób i towarów	1 415,8
84713000	Maszyny cyfrowe, przenośne, do automatycznego przetwarzania danych	1 186,9
87032319	Pojazdy z siln. tłok. wewn. spalania o zapłonie iskrowym	1 106,7
84099900	Części nadające się do do silników	1 103,6
89012010	Tankowce pełnomorskie	1 000,0
85423190	Elektroniczne niemultichipowe układy scalone	984,3
87032210	Pojazdy z silnikami tłokowymi wewnętrznego spalania o zapłonie iskrowym	948,8
87089997	Części i akcesoria do pojazdów samochodowych	916,2
84733020	Części i akcesoria do maszyn - zespoły elektroniczne	824,2
23040000	Makuchy i inne pozostałości stałe	803,5
39269097	Artykuły z tworzyw sztucznych	792,7
27101943	Oleje ciężkie napędowe ropy naftowej i z minerałów bitumicznych	780,7
87012010	Ciągniki drogowe do ciągnięcia naczep	744,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

2. Udział małopolskiego eksportu i importu w wymianie handlowej Polski

Tabela 15. Udział Małopolski w wartości krajowego eksportu i importu*

Kraj	% małopolskiego eksportu w kraju	Kraj	% małopolskiego importu w kraju
Niemcy	4,5%	Niemcy	5,0%
Czechy	6,7%	Słowacja	15,0%
Francja	5,9%	Holandia	6,1%
Słowacja	12,4%	Włochy	5,8%
Wielka Brytania	4,2%	Czechy	6,7%
Włochy	5,1%	Chiny	4,5%
Holandia	4,2%	Austria	9,9%
Węgry	5,8%	Francja	5,5%
Rumunia	9,0%	Rosja	1,9%
Austria	7,7%	Belgia	5,5%
Ukraina	5,9%	Hiszpania	7,3%
Rosja	2,6%	Węgry	7,5%
Belgia	4,6%	Szwecja	4,9%
USA	4,4%	Wielka Brytania	3,5%
Hiszpania	3,6%	Ukraina	7,3%
Szwecja	3,1%	Finlandia	6,8%
Litwa	4,7%	Turcja	6,1%
Chiny	6,4%	USA	3,3%
Dania	3,2%	Norwegia	4,3%
Finlandia	5,9%	Rumunia	5,3%
Łotwa	5,2%	Grecja	17,5%
Norwegia	2,7%	Irlandia	4,7%
Indie	17,8%	Tajwan	6,5%
Turcja	2,6%	Indie	4,6%
Brazylia	13,4%	Hongkong	4,7%

* Kolejność państw wyznaczona przez wartość ogólną eksportu i importu.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Izby Celnej w Warszawie

Kraje i terytoria o najwyższym odsetku udziału Małopolski w krajowym eksporcie: Gujana 95,2%; Bonaire, Sint Eustatius i Saba 78,0%; Guam 59,2%; Erytrea 48,7%; Saint Barthélemy 47,3%.

Kraje i terytoria o najwyższym odsetku udziału Małopolski w krajowym imporcie: Kuba 97,1%; Libia 94,8%; Kosowo 70,9%; Afganistan 35,7%; Gruzja 29,4%.

3. Podział sektorów przetwórstwa przemysłowego ze względu na zaawansowanie technologiczne

Tabela 16. Podział branż przemysłu ze względu na zaawansowanie technologiczne

Rodzaj branży	Grupa PKD 2007
Branże wysokich technologii	21 Produkcja podstawowych substancji farmaceutycznych oraz leków i pozostałych wyrobów farmaceutycznych
	26 Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych
	30.3 Produkcja statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn
Branże średniowysokich technologii	20 Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych
	25.4 Produkcja broni i amunicji
	27 Produkcja urządzeń elektrycznych
	28 Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
	29 Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep
	30 Produkcja pozostałego sprzętu transportowego, z wyłączeniem: 30.1 produkcji statków i łodzi oraz 30.3 produkcji statków powietrznych, statków kosmicznych i podobnych maszyn
Branże średnioniskich technologii	32.5 Produkcja urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne
	18.2 Reprodukacja zapisanych nośników informacji
	19 Wytwarzanie i przetwarzanie koksu i produktów rafinacji ropy naftowej
	22 Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych
	23 Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych
	24 Produkcja metali
	25 Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem 25.4 produkcji broni i amunicji
30.1 Produkcja statków i łodzi	
Branże niskich technologii	33 Naprawa, konserwacja i instalowanie maszyn i urządzeń
	10 Produkcja artykułów spożywczych
	11 Produkcja napojów
	12 Produkcja wyrobów tytoniowych
	13 Produkcja wyrobów tekstylnych
	14 Produkcja odzieży
	15 Produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
	16 Produkcja wyrobów z drewna oraz korka
	17 Produkcja papieru i wyrobów z papieru
	18 Poligrafia i reprodukacja zapisanych nośników informacji, z wyłączeniem 18.2 reprodukacji zapisanych nośników informacji
	31 Produkcja mebli
32 Pozostała produkcja wyrobów, z wyłączeniem 32.5 produkcji urządzeń, instrumentów oraz wyrobów medycznych, włączając dentystyczne	

Źródło: Eurostat

Spis tabel

Tabela 1. Wartość eksportu Polski i Małopolski wg PKD w 2012 i 2013 roku (w mln euro).....	19
Tabela 2. Wartość eksportu towarów w Polsce i Małopolsce w 2014 roku (wg klasyfikacji CN, w mln euro).	21
Tabela 3. Wartość importu Polski i Małopolski wg PKD w 2012 i 2013 roku (w mln euro).	24
Tabela 4. Wartość importu towarów w Polsce i Małopolsce w 2014 roku (wg klasyfikacji CN w mln euro).	25
Tabela 5. Wartość eksportu z Polski do 25 najważniejszych partnerów handlowych w 2013 i 2014 roku (w mln euro).	28
Tabela 6. Wartość eksportu z Małopolski do 25 najważniejszych partnerów handlowych w 2013 i 2014 roku (w mln euro).....	29
Tabela 7. Wartość importu do Polski od 25 najważniejszych partnerów handlowych w 2013 i 2014 roku (w mln euro).....	38
Tabela 8. Wartość importu do Małopolski od 25 najważniejszych partnerów handlowych w 2013 i 2014 roku (w mln euro).....	40
Tabela 9. Saldo handlu zagranicznego wg klasyfikacji CN w 2013 i 2014 roku (w mln euro).	45
Tabela 10. Saldo handlu zagranicznego Polski i Małopolski w 2014 roku w podziale na partnerów handlowych (w mln euro).....	46
Tabela 11. Dwadzieścia najważniejszych towarów eksportowych Małopolski w 2014 roku wg CN (w mln euro).....	47
Tabela 12. Dwadzieścia najważniejszych towarów importowanych do Małopolski w 2014 roku wg CN (w mln euro).....	48
Tabela 13. Dwadzieścia najważniejszych eksportowanych z Polski w 2014 roku wg CN (w mln euro).....	52
Tabela 14. Dwadzieścia najważniejszych importowanych do Polski w 2014 roku wg CN (w mln euro).	53
Tabela 15. Udział Małopolski w wartości krajowego eksportu i importu.*	54
Tabela 16. Podział branż przemysłu ze względu na zaawansowanie technologiczne.....	55

Spis rysunków

Rysunek 1. Wartość eksportu i importu w Polsce i Małopolsce w latach 2009–2014 (w mld euro).	9
Rysunek 2. Dynamika wartości eksportu i importu – Polska i Małopolska lata 2011–2014 (w %).	10
Rysunek 3. Udział Małopolski w eksporcie i imporcie krajowym w latach 2009–2014 (w %).	10
Rysunek 4. Wartość eksportu polskich województw w latach 2013–2014 (w mld euro).	11
Rysunek 5. Udział województw w generowaniu krajowego eksportu w latach 2013–2014 (w %).	12
Rysunek 6. Dynamika wartości eksportu polskich województw w latach 2013–2014 (w %).	12
Rysunek 7. Wartość eksportu <i>per capita</i> w polskich regionach w latach 2013–2014 (w tys. euro).	13
Rysunek 8. Liczba firm eksportujących w województwach w latach 2013–2014.	14
Rysunek 9. Wartość importu polskich województw w latach 2013–2014 (w mld euro).	15
Rysunek 10. Udział importu do polskich województw w ogóle przywozu w latach 2013–2014 (w %).	16
Rysunek 11. Dynamika importu polskich województw w latach 2013–2014 (w %).	16
Rysunek 12. Wartość importu <i>per capita</i> w polskich regionach w 2012 i 2013 roku (w tys. euro).	17
Rysunek 13. Liczba firm importujących w województwach w latach 2013–2014.	18
Rysunek 14. Struktura wartościowa eksportu wyrobów przemysłu przetwórczego ze względu na stopień zaawansowania technicznego branży dla Polski w latach 2010–14.	22
Rysunek 15. Struktura wartościowa eksportu wyrobów przemysłu przetwórczego ze względu na stopień zaawansowania technicznego dla Małopolski w latach 2010–14.	23
Rysunek 16. Największe wzrosty wartości eksportu w Polsce i Małopolsce w 2014 roku.	30
Rysunek 17. Największe spadki wartości eksportu w Polsce i Małopolsce w 2014 roku.	31
Rysunek 18. Wartość eksportu Polski i Małopolski (w mln euro) oraz procentowy odsetek wartości do wybranych kierunków w 2014 roku.	32
Rysunek 19. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do UE28 w 2014 roku	33
Rysunek 20. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do UE15 w 2014 roku	34
Rysunek 21. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do południowych sąsiadów w 2014 roku	35
Rysunek 22. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do wschodnich sąsiadów w 2014 roku	35
Rysunek 23. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Azji w 2014 roku	36
Rysunek 24. Intensywność powiązań handlowych w eksporcie do Afryki w 2014 roku	37
Rysunek 25. Największe wzrosty wartości importu do Polski i Małopolski w 2013 roku.	41
Rysunek 26. Największe spadki wartości importu w Polsce i Małopolsce w 2013 roku.	41
Rysunek 27. Wartość importu Polski i Małopolski (w mln euro) oraz procentowy odsetek wartości z wybranych kierunków w 2014 roku.	42
Rysunek 28. Saldo handlu zagranicznego w Polsce i Małopolsce w latach 2009–14 (w mld euro).	43
Rysunek 29. Wskaźnik pokrycia importu eksportem dla Polski i Małopolski w latach 2009–14.	44
Rysunek 30. Wartość eksportu z powiatów województwa małopolskiego w 2014 r. (w mln euro).	49
Rysunek 31. Wartość importu z powiatów województwa małopolskiego w 2014 r. (w mln euro).	49
Rysunek 32. Saldo handlu zagranicznego w powiatach województwa małopolskiego w 2014 r. (w mln euro).	50

Urząd Marszałkowski Województwa Małopolskiego
Departament Polityki Regionalnej
ul. Wielicka 72B, 30-552 Kraków

ISBN: 978-83-65325-05-1
Egzemplarz bezpłatny

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

